

Рік XVII. Ню Иорк. Четвер. 12 го Серпня 1909. Число 31 Vol. XVII New York, N. Y. Thursday, August 12. 1909. No. 31.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Липень 1909

Від.	123.	Мороз Федько, ум. 26,6 '09.	$1000.00
,,	52.	Недбала Михаїл, ум. 7,7 '09.	1000.00
,,	123.	Василик Василь, ум. 15,7 '09.	1000.00
,,	25.	Спінь Трифон, ум. 20,7 '09.	1000.00
,,	9.	Паньчишин Антін, ум. 22,7 '09.	1000.00
,,	40.	Фецич Анна, ж. Михаїла, ум. 11,5 '09.	400.00
,,	136.	Гойсан Ефрозина, ж. Якова, ум. 4,7 '09.	400.00
,,	231.	Василик Василь, м. Марії, ум. 15,7 '09.	400.00
,,	21.	Сабат Анастазія, ж. Петра, ум. 12,7 '09.	400.00
,,	2.	Ґамбаль Мелянія, ж. Гавр. ум. 18,7 '09.	400.00
,,	4.	Лиґа Михаїл, за утрату ноги	200.00
		Виплачено запомоги на суму	$7,200.00
		Платня головних урядників за липень	190.00
		Адміністрація Союза за липень -	170.48
		Весь розхід виносить	$7.560.48

Розмет платить 10,180 членів на ціле посмертне (кождий по 70 цнт.) і 1515 членів на пів посмертного (кождий по 35 цнт.)

Крім того кождий член платить за орґан ,,Р. Н. Союза" по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 84 цнт. а на половину посмертного 49 центів.

А. Шаршонь, гол. касієр. *С. Ядловский, гол. секр*

Дм. Капітула, гол. предсід.

Важне оголошене

для всїх пп. місцевих Урядників Р. Н. Союза в Америці.

Отсим подає ся до загальної відомости, що враз з розметом за місяць липень с. р. вислано Вам так звані ,,Повновласти" тикаючі ся виплати похоронних коштів по умерших членах Р. Н. Союза. Сї повновласти суть на се, щоб в такім случаю, як похороном занимає ся дотичне братство, — заким займе ся, — зажадало від дотичних спадкоємців виповненя тої повновласти; се значить спадкоємець (чи спадкоємції) мусять дати поперед леґальне (правне) порученє Р. Н. Союзови заняти ся похороном члена, як також і виплатити суму грошей за похорон з посмертної запомоги, яка припадає спадкоємцям по помершім члені. В таких случаях де спадкоємції находять ся в старім краю, дотичні Братства можуть заняти ся похороном, однак рівночасно мусять вислати згадану повновласть спадкоємцям до краю до підпису і порученя виплатити похоронні кошти.

В кождім разї похоронні кошти несьміють бути більші як 150.00 дол.

Упрашає ся про те пп. місцевих урядників, як також звертає ся їх увагу, щоби взяли сї повновласти і се оголошенє до відома і строго після него поступали в усїх дотичних випадках. Р. Н. Союз, почавши від 15. серпня с. р. не виплатить анї одному братству похоронних коштів, не маючи в перед виповненої повновласти, як також не увзглядить в тім разї жадного недбальства чи нехтованя або легкованя повисшого розпорядженя.

Від Головного Уряду Руского Народного Союза в Америці.

Д. Капітула, голов. предс. С. Ядловський, голов. секр.

Порахуймо свої сили

По численних вічах в справі Січинського приходить на порядок дневний справа шкільна. Я, здаєть ся, не помилю ся, коли скажу, щи від проєктованого шкільного віча залежати-ме наша будучність в Америці. Бо що варта нарід без своїх національних шкіл? Коли ми тут яко-тако рухаємо, ся, то се заслуга тих одиниць, які опустили що-йно старий край або не забули ще доси тих ,,гараздів," що їх лишили за собою. А як задивляєть ся наше молоде поколїнє на справи руські? Бодай не згадувати!... Чи чули ви коли, щоб вихований тут молодець або дївиця брали яку-небудь участь в нашім народнім руху? Чи бачили ви бодай руського хлопця або дївчину, щоб вони брали до рук руську часопись або книжку? Нї! Вони говорять між собою по анґлїйськи, почувають себе Американами, соромлять ся рідної нації, а читають залюбки всяке американське смітє; найчастійше: глупі, сензацийні романи. Найцїкавійша руська повість чи оповіданє не заступлять нашій молодїжи американських ,,Funy Papers," за якими вона прямо пропадає...

З моєї шістьлїтної практики у руських школах в Америцї я мігби вам навести сотки ріжнородних прикладів, з яких ви могли-б пересьвідчити ся, що при теперішних обставинах національна загибіль нашої молодїжи неминуча. Де шукати за жерелами масового винародовлюваня нашої дїтвори, о тім треба би писати цїлі реферати та довжезні статї, а ті жерела є дуже ріжнородні... Найбільше завинили ми тут самі через свою байдужність та непорадність. Неодин батько каже, що його дитині непотрібний руський язик в Америцї (sic!), другий видить спасенє своєї дитини тільки в руській азбуцї (навчить ся — мовляв — читати з букваря, — то для него досить!), а знов иньший хотів-би для своєї дитини чогось більше, та не знає, небораченько, чого саме він бажає і як те ,,щось" назвати та як до него забрати ся... А тут дїло просте: нам треба нашу молодїж передовсім виховувати, а науку відложити на другий плян. Коли дитина вибубнить з памяти який руський стих, або прочитає з книжки один-два уступи, не розуміючи їх змісту, то з такої ,,роботи" не мати-ме нїякого хісна нї сама дитина, нї її родичі, нї громада, нї цїла суспільність.

З заповідженого на день 15. вересня с. р. віча, я вельми радую ся. Якийсь внутрішний голос каже менї, що від сеї днини начнеть ся у нас правильна, систематична робота на ниві нашого відродженя, нашого національного самопізнаня. На тім вічу виголосить ся кілька основних рефератів про орґанїзацію нашого шкільництва, а прилюдні дискусії над тими рефератами дадуть кождому учасникови знамениту нагоду висказати свою думку в тій так важній, пекучій справі. Коби тільки наші народолюбцї схотїли явити ся на означений день і своєю участю та своїми мірodaйними увагами помогли підписаному на відозві комітетови!

Гіркий, кількалїтний досьвід наводить мене на важку думку, що наші патріоти (в лапках і без) відтягнуть ся від пожаданої участи в проєктованім вічу... Кілько то патріотичних покликів друкувало ся послїдними часами у нашій ,,Свободї"?! А хто на них відкликав ся? — Нїхто!... А нам треба вже раз порахувати всї свої сили, треба почислити сьвідомих народних борців. Нас гнетуть і скубають із усїх боків, а ми, ,,приклоньши глави," дивимо ся супокійно, без нїякого болю або хоч упокореня, як всїлякі ,,культур-треґери" рвуть цїлими шматками живе наше тїло...

Пригадуєть ся менї рух за виборчою реформою у Галичинї. Там були такі випадки, що руський мужик оставив на волю Божу усе своє ґаздівство, а сам, вложивши в торбу кусень чорного хлїба і кілька зубців чіснику, пішов по народних вічах від села до села і цїлими тижнями був поза домом. Хоч натерпів ся чимало зневаги від ,,спренжистих" польських властий, хоч дістав нераз кольбою в бік від ,,австрійського" жандарма, хоч поштуркували його усякі польські наганячі виборчі, — він, сей мужик. нїяк не зражував ся і йшов сьміло у бій за справу народну. О скілько-ж висше стоїть той простий хлоп від нас, ,,патентованих патріотів"! Ми не потребуємо бояти ся о своє господарство, як сей галицький мужик — хлїбороб; замість сухого, черствого ,,насущника" маємо пухкенький, сьвіжісїнький питльованець, а до того цїлу масу усяких ,,кексів"; замість ,,руської ванїлії" — чісничку маємо смачні біфстики; польських виборчих гиєн і австрійських ,,коґутів" — жандармів не знайдеш тут і зі сьвічкою; нїхто тебе не скривдить, не вдарить за участь у просьвітнім вічу, — а одначе... одначе ми не можемо (читай: не хочемо) зійти ся на спільні наради раз на кільканайцять лїт, а може і на цїле житє...

Підписаний на відомій відозві комітет, а з ним наш Преосьв. Владика взивають усю русько-американську суспільність до численної участи на вічу в справі шкільній. Чи подумали ви гаразд, шан. Родимцї, яка се важна й пекуча справа? Чи призадумали ся ви над тим, яка судьба ожидає нас на американській землї, коли ми перейдемо над сею справою до порядку дневного? Чи не приходить вам на думку, що в наших руських церквах проповідати-муть слово Боже айришські сьвященники, наколи ми не научимо своїх дїточок розуміти і любити свій руський обряд, свою рідну мову? Чи не болить вас серце, коли ви бачите, що ваші рідні дїти не знають, за що страждали їх батьки, що ті дїти цурають ся матерної бесїди і батьківських звичаїв та обичаїв? Чи позволите ви з легким серцем на те, щоб кров з крови, кість з кости вашої, ваші сини та дочки топили ся у чужім морю і пропадали на віки для справи рідної, руської?... Розважте, братя, отсї питаня тай ставте ся усї на наше народне віче, а там на тім вічу дасьте свою відповідь, поможете добрим людям ратувати нашу будучність від загибелї.

На тих зборах будемо радити спільно над нашою спільною бідою. Старатись-мемо винайти відповідні способи, щоб наша школа сповняла як слїд свої завданя, щоб вона придбала нам свою власну інтелїґенцію, щоб ми самі виховали собі і сьвященників і учителів і адвокатів і всї иньші потрібні стани. Що ми лишимо в спадщинї тій нашій молодїжи? Як вона ґаздувати-ме на тім, що ми придбали своєю кровію і потом?...

На тім вічу запишеть ся поіменно кождого учасника, щоби мати докладнє знанє, кому лежить на серцї доля власного народу, а хто є тільки лже-пророком і сївачем всякого пустомельства... На лїнюхів, лежнїв, сибаритів, демаґоґів, хлополапів, неробів ми кинемо проклін і старатись-мемо виелїмінувати їх з рядів нашої тямучої суспільности. Хто не з нами, той проти нас! Нам треба людий щирих, совісних робітників, а хто не хоче брати ся до народної роботи, нехай забираєть ся від нас! Нехай іде собі з Богом, куди хоче, хочби навіть на... ,,гладикові фарми"!

Кінчу окликом: ладьте ся на народне віче в справі шкільній, скликане на день 15. вересня до Філядельфії!!!

Осип Стеткевич.

Віча
в справі М. Січинського.

46.

Дня 9 червня с. р. відбуло ся віче в Glassboro, N. J. Наради розпочав Іван Чубатий, предсїдатель місцевого товариства „Любов". До президії зістали покликані: К. Лодшинський на предсїдателя, а М. Мовчан на секретаря.

Перший бесїдник, К. Лодшинський вияснив зібраним ціль і предмет віча; другий промовець, І. Чубатий виказував всї кривди Русинів за часів намісникованя ґр. А. Потоцького. Збори з солїдаризували ся одноголосно з вчинком М. Січинського і висказали йому своє признанє; натомість запротестували горячо проти несправедливого засуду львівського трибуналу, а з окрема напятнували погордою і ганьбою память пок. Потоцького. На закінченє забрав ще слово М. Мовчан. Він порівнував відносини Русинів галицьких з відносинами Русинів американських. Коли перші не моґуть як слїд зорґанїзуватись задля ляцької злоби і других уємних чинників, то послїдні заснули тут в Америці самоохотно. А вони не тілько що мають добру нагоду просьвічати самих себе, але ще можуть дати велику поміч своїм галицьким землякам. Закінчив горячим зазивом, щоб присутні кинули свою лепту на фонд ім. Ол. Січинської.

Відсьпівавши грімко оба наші національні гимни, почали вічевики складати добровільні жертви на названий фонд. — По 2. дол. зложили: І. Чубатий і М. Вінніцький; по 1 дол.: К. Лопушинський, Ю. Лопушинська, М. Мовчан, М. Мороз, О. Мороз, І. Карачок, П. Лемеґа, П. Кочій, М. Сивенький, М. Чубатий, Федька, В. Желан, І. Палїян, М. Власенко, М. Ярема, В. Ярема і П. Карачок; по 50 ц.: Г. Рудакевич, А. Онищук і І. Дїдик; по 25 ц.: А. Карачко і І. Хмелик. — Разом 23 долярів.

І. Чубатий
К *Лопушинський*
М. Мовчан.

47.

Дня 20 червня с. р. відбуло ся віче в Northampton, Pa. Многолюдні збори (около 300 людий) отворив відповідною промовою місцевий душпастир, о. П. Лучечко. На предсїдателя покликано п. Миколая Кравчишина, а на секретаря п. Мих. Петрика. — Перший промовив о. Лучечко. В своїй бесїдї перейшов в короткости історію Руси від найдавнїйших часів аж до нинїшного дня. Говорив за лихолїтє татарське, а відтак за лихолїтє ляцьке. Непрошені опікуни Ляхи доптали і допчуть чувства народу руського. Не тільки польська шляхта, але і польський клир допускає ся від віків всїляких безправств над нашою суспільністю; почавши від „ксендза" а скінчивши на „арцибіскупі", усе польське духовеньство намагає ся знищити нашу віру і нашу народність. В році 1583 польський арцибіскуп Суліковський у Львові перед самим Різдвом напав збройною силою на руські церкви, людий порозганяв, а церкви запечатав своєю печаткою. Коли в р. 1626 помер у Львові один визначний Русин і, руська процесія відпроваджувала його на кладбище, то мійський маґістрат покарав гривною усїх тих, що несли через місто церковні хоругви. Оттак вичисляючи поодинокі случаї з мартирольоґії руського народу, зійшов бесїдник на несправедливий засуд, виданий польськими судіями на М. Січинського, того 20 лїтного молодця, що посьвятив своє житє в обороні рідного народу. Цїла промова о. Лучечка була вельми займаюча, тож слухали її усї присутні з запертим віддихом, а відтак нагородили бесїдника гучними оплесками.

Не менше пориваючою була бесїда 58 лїтного робітника, п. Т. Заячківського, виголошена з великою вервою і молодечим жаром. Він говорив наперед за скасованє панщини і за наданє конституції. Як сю конституцію примінюють Ляхи до руського народу, видно найлїпше з реферату пок. Антона Грицуняка з Черниховець, який то реферат виголосив сей селянин на однім народнім вічу, а який видав опісля Франко окремою брошурою п. н. „Свинська конституція". Після сеї „конституції" не вільно хлопови звязати шнурком свиню, бо за се кара, але як жандарм закує того самого хлопа в зелїзні кайдани, або прошиє його грудь баґнетом чи кулькою, то за се нема нїякої кари... Потім став бесїдник вичисляти і виясьнювати всї безправства Ляхів за панованя ґр. Потоцького. Підчас масового страйку руських селян в 1902 році впав в Якторові Франко Скочиліс. Підчас аґітації за виборчою реформою до парляменту в 1907 р. впало 6 трупів в Лядськім. При перших загальних виборах до парляменту того самого року впало 3 трупи в Горуцку і Марко Каганець в Коропци. Чиж треба ще дивувати ся, що після тільки кровавих жертв знайшов ся местник в особі М. Січинського, котрий посьвятив свій молодий вік, щоб усунути насильно верховного начальника всїх тих мордів і лютого гнобителя руського народу?! Коли за 10 корон ґр. Корытковського паде в Черниховцях 5 трупів і 10 ранених, то для Січинського, що убив жорстокого ката за кривду свого народу — є шибениця „zbyt łagodną karą"... Свою горячу промову закінчив бесїдник ось яким покликом: Ми Русини так галицькі як і угорські, зібрані на вічу в Northampton, Pa. протестуємо проти подвійного несправедливого засуду на смерть М. Січинського і домагаємо ся його увільненя". — Сей протест ухвалили зібрані вічевики одноголосно.

На внесенє о. Лучечка рішили збори зсолїдаризувати ся з проєктом пітсбурського віча що до основаня фонду ім М. Січинського і зібрали на ту цїль зараз 25 долярів. До комітету, що має порозумівати ся з таким же комітетом в Пітсбурґу зістали вибрані слїдуючі П. Т. Добродії: О. П. Лучечко, Миколай Кравчишин, предсїдатель; Михаїл Петрик, секретар; Стефан Цап касієр. Сей комітет установив за згодою віча осібних колєкторів, котрі при кождій нагоді мають занимати ся збиранєм добровільних датків на фонд Січинького. На Northampton, Pa. зістали вибрані колєкторами: Іван Кухар, Антін Вавриків, Олександер Боґач і Анна Калуска. На околичні місцевости вибере ся в короткім часї осібних колєкторів з кождого поодинокого плейзу.

Сусїд, учасник віча.

Комітет відбувшого ся віча в Northampton, Pa. складає на сїм місци сердечну подяку п. Стефанови Цап, за безкористне відступленє галї на збори.

Щиро-руське Спаси-Біг!

Комітет.

48.

Дня 1. серпня відбуло ся народне віче в New Alexandria, Pa.

Віче отворив гарною промовою п. Стефан Якимець, предсїдатель місцевого відділу Р. Н. Союза. Дещо з тої промови в важаю за відповідну річ подати до прилюдної відомости. Ст. Якимець згадавши за хлопські трупи, що впали в Чернїєві, в Якторові, в Лядськім, в Горуцку і иньших місцевостях, виразив ся так: Мирослав Січинський за вбитє намісника краю дістав 20 лїт тюрми... Однак питаю вас, братя, кілько лїт тюрми дістали ті, що вбивали хлопів? Не дістали навіть 20 годин, навіть 20 мінут тюрми (Оклики Ганьба!) Бесїдник розповів як то вельможні польські пани здирають з хлопа послїдну сорочку, як загнали наш руський нарід з Галичини в Америку. Бесїдник заохочував людий до просьвіти, бо тільки просьвічені народи мають силу і значінє і заохочував до згоди, єдности. Відтак представив два села в старім краю, а то одно село де є правдивий Русин сьвященник, народовець, а друге село, де сьвященник є кацап, російський аґент. Сумно і невесело виглядає то село, де нарід збаламучений кацапщиною: там темнота, а жидів тьма. В селї, де сьвященник народовець, всяка благодять: там шнихлїр, руська крамниця, там читальня, хор, Сокіл, — аж весело жити в тім селї.

Вкінци зазначив бесїдник що ми правди в Галичині доти не найдемо, доки до сойму не буде загальне, рівне безпосередне тайне право виборче. А до того мусить прийти. Нинї бідний не йде до голосованя, хоч платить податок; купить сіль заплатив в соли податок, купить тютюн заплатив податок. Питаю я вас дорогі братя хто більше з'ужиє соли в селї і хто більше прокурить чи пан, чи хлоп? Хлопи певно, що хлопи, бо пан пє каву то соли до кави не потребує, а тютюну тільки не викурить що цїле село. Та чиє повинно бути право, панське чи хлопське? Коли бесїдник скінчив промову, покликав на предсїдателя п. Андрея Якимця, на що вічевики одноголосно згодились. Андрей Якимець обнявши провід подякував в коротких словах за вибір і покликав за секретарів п. С. Маркевича і І. Бриґидира.

Тепер попросив о слово о. М. Данилович і став пояснювати людям на що комітет скликав віче, коли доля Мирослав Січинського вже рішена; пояснив, що цїль віча є та, щоби нарід просьвіщати і приводити до сьвідомости. На вічу ухвалюєсь резолюції а ті резолюції посли наші вихісновують; на ті резолюції покликують ся посли як на голос народа. Чим більше віч, тим скорше добитись нам правди. Ми Русини в Америці маємо свою біду і над своїми справами можемо ся радити але не вільно нам забувати за наших братів в старім краю, бо многі з нас не гадають вікувати на чужинї, а хотьби і гадали не сьміють забути за рідний край, за свій нарід. Добрий Русин америк. відчує терпінє свого брата з Галичини, з Угорщини, з Буковини, з України, з Канади і з Бразилії.

Потім поясненю став о. духовний розказувати історію Русинів від р. 1386, щоби нарід научити в чім батьки наші помилялись і щоби пізнати, хто був нашим ворогом. Вийшло ясно як на долони, що нї Ляхи, нї Москалї нам щастя не бажали, і не бажають і що Русини самі мусять добути собі кращу долю. (Оклики: так, так, славно!)

Ще о. Даниилович не скінчив свою бесїду, як нараз входять до галї о. Стефанович, п. Пристай з McKees Rocks і п. І. Ганяк з Пітсбурґа (фотоґраф руський). Всї вічевики повставали з місць і закричали: Славно! По тій короткій милій перерві став бесїдник кінчити промову згадавши про великі заслуги Т. Шевченка і Маркіяна Шашкевича.

Потім забрав слово о. Н. Стефанович з Пітсбурґа і в приступний спосіб представив кривди руських хлопів і цїлого руського народу, звертаючи увагу на важнїйші факти історичні, головно на часи, як Галичина прийшла під Австрію. Опісля товкував, що Мирослав Січинський любячи дуже свій нарід, не годен був дивитись як ллє ся кров неповинна, не годен був дивитись на шахрайства, які діють ся при виборах, убив намісника за нашу кривду, за вибори за Каганця. (Оклики: Честь йому).

Відтак пояснив бесїдник, яке значінє має акт 12 цьвітня 1908, пояснив, що сьвіт дізнав ся яка велика кривда дієсь руському народови, сьвіт дізнав ся, що неправду торочать Москалї, що нема українсько-руського народу а є лише московський нарід, що неправду торочать Ляхи, що Русинам в Галичинї добре. Над сим актом страшним і першим мусить призадуматись кождий, мусить призадуматись правительство, мусить призадуматись теперішний намісник краю. Чи вічно бути нам рабами і польськими льокаями — мовив бесїдник — Нї! коли добровільно не дадуть нам того, що по справедливости нам належить ся, то мусимо силою собі вирвати. Відтак широко пояснив бесїдник на що отворено фонд ім. Мирослава Січинського і спитав вічевиків чи хотять причинитись лептою до сего фонду. Хочемо, хочемо, загула громада.

Заряжено збірку, але що на New Alevandri-ї нарід довго не робив, узбирано мало що — встидно признатись — всего $13.35. Однак вічевики обіцяли, що будуть тямити на сей фонд. Відтак принято отсї резолюції:

1. Щоби увіковічнити память Мирослава Січинського, взиваєсь всїх Русинів, аби допомогли утворити такий фонд, щоби мож заложити перший сирітський приют для руських дітей в Америці.

2. Віче взиває всїх Русинів, щоби стерегли ся відступників свого народа, то є кацапів, московських наймитів.

3. Віче взиває всїх Русинів в Америці і Канадї що вміють читати, щоби запренумеровали собі церковну часопись Душпастир.

4. Віче взиває братів своїх в Канадї, щоби домагались всїми силами свого руського Епископа.

5. Віче попирає слушні домаганя руського народу в Галичині, тому домагаєсь українсько-руського (а не російського) університету у Львові, домагаєсь подїлу Ради шкільної на 2 части: на часть руську і польську, домагаєсь рівного, безпосередного, тайного і загального права голосованя до сойму.

По принятю резолюцій місцевий душпастир оголосив, що збори Читальнї задля спізненої пори відбудуть ся иньшим часом.

Опісля відсьпівано народні гимни а нарід став розходити ся домів.

49.

Дня 6-го червня зійшли ся Русини з Монессен, Па. до читальняної галї на віче в справі Мир. Січинського. Один дух, одна гадка наповняла серця всїх: погорда для Ляхів, безмежна любов і співчутє своїй дитинї, котра з великої любови до свого поневоленого народу принесла в жертву своє молодече житє. Віче отворив вступною промовою о. Ст. Ващишин, покликуючи на предсїдателя М. Маслиняка а на секр. Теодоровича. Слово забрав о. Ст. Ващишин. В довгій промові змалював гірку долю народа під польським ярмом від найдавнїйших часів аж до хвилї атентату. Другий з ряду бесїдник Вол. Каськів, в горячих словах представив образ самого вчинку сповненого Мир. Січинським. Тут цїла саля залунала окликом: „честь Мирославови! — ганьба гнобителям! Перейшов опісля голоси преси нам ворожої і прихильної в справі атентату і вказав, що правдиво люди цивілїзовані зваживши наші вікові кривди признають самі, що інакше статись не могло. В першім рядї винувате само правительство австрійське, що легковажило собі голос перестороги наших українських послів в парляментї. Ганьба такому правительству! бурливо залунали оклики в гали. Трету точку з ряду то є: деклямацію „Розрита могила" віддеклямувала М. Т. Єще забрав голос о. Ващишин, виказуючи московську гниль, запроданість і нікчемність наших доспородних янїчарів, що помагають ворогови нищити наш нарід. (Голоси: то скоти а не нарід!)

Віче приняло отсї резолюції одноголосно:

1. Українські робітники зібрані на вічу дня 6-го червня 1909 в Монессен Па. протестують проти несправедливого засуду на смерть Мир. Січинського і домагають ся цїлковитого увільненя його від вини і кари.

2. Висказують свою погорду кровожадним катам-Ляхам, що по раз другий засудили нашого борця за народну волю на смерть і констатують, що через той подвійний засуд виставили шибеницї по смерти своїм предкам, славним борцям за волю.

3. Взиває ся руських послів галицької землї, щоб доложили всїх сил в справі увільненя Миросл. Січинського в рішаючих кругах.

4. Висказує ся погорду доморoдним галицьким і тутешним „москалям", що занїміли в так важній справі і своєю мовчанкою годять ся на катованє нашого народу ляхами, що більше, стають в ряди ворогів народу, з котрого вийшли.

5. Констатує ся, що дїло Мир. Січинського є дїлом цїлого нашого народу а местникови того народу висказує ся нескінчену любов і пошану від рода в род.

В доказ того складаємо свої лепти на народний жертвенник народних шкіл ім. страдаючої матери Мирослава. Ол. Січинської.

Зложено разом з попередною складкою 34 доляри і 86 центів котру то суму доручено еґзекутивному комітетови в Пітсбурґ Па.

Підписи і петицію в справі увільненя Мир. Січинського вислано до „Свободи".

Відсьпіванєм народних гимнів „Не пора", „Ще не вмерла", „Який то шумний вітер", „Ми гайдамаки" закінчено віче.

пр. Мих Малиняк
секр. М. Теодорович.

З житя в Манессен, Па.

Пишуть всї за себе, чомуж би нам Монессенцям сидїти тихо і не відзивати ся. Чи у нас нема нїякого житя, чи може нема о чім писати? Є одно і друге, а коли цїкаві, то послухайте. Ми єще молоденькі. Ледви 8 місяців добігає, коли в нас утворилась парохія. На нашу прозьбу Впр. наш Владика прислали нам сьвященика, о. Стеф. Ващишина, котрий справдї цїлим серцем полюбив нас і кілько сил працює з пожертвованєм для нашого добра. Нехай буде в надгороду Вам, Отче взаїмна любов і довірє Ваших парохіян, що найлїпше самі відчуваєте.

Як всюди по Америцї так і в Монессен русини галицькі допомігши угорщанам побудувати красний храм, дістали у відплату „копняка." Безпосередною причиною зірваня з угорщанами було се, що коли галицькі Русини бачучи безголовє в церкві, зажадали, щоб церков піддати духовній власти, то є Впр. нашому Епископу, то угорщани не тільки супротивили ся тому, але єще важили ся безчестити нашого Владику.

Тодї за Божою помочию ми постарались о церков в коротенькім часї і зробили так, як закон Божий і церковний велить. Ми горді можемо бути з нашого дїла, хоч не велике нас число, тай московських кирнинників не забракло поміж нами. Наша парохія розвиває ся дуже гарно. Протягом 8-ох місяців ми сплатили висше тисяч дол. довгу добровільними жертвами, за 500 дол. справили всї церковні річи і нутро по части упорядкували, меблї для мешканя сьвященика (понад 600 дол.) давно виплатили, а тепер за старанєм нашого душпастиря заходимось около будови парохіяльного дому. Тай духово ми не спимо, але житє у нас пливе повним руслом. Хоч брак нам власної галї, всеж таки наша читальня поступає в перед. Майже кождого вечера сходять ся охочі до просьвіти, читають, сьпівають, забавляють ся. Душею нашої читальнї є наш учитель, Володимир Каськів. Він ледви у нас 3 місяцї а житє в читальни зовсім змінилось. Єго заходом і під умілою єго рукою розвивав ся красно церковний сьпів і нинї кождому мило прийти до Божого дому та послухати хорошого сьпіву „Бандуриста."

Наше Тов. „Бандурист" достойне справдї свого імени. Піснею живою народною зворушує не одно серце. 29. м. м. відограв „Бандурист" драму „Невольник." Помимо, що тутки вимагає ся сил фахових, вироблених, аматори наші вивязались як найлїпше. Старого Петра справдї як артист віддав Смоляк. Ролю Катарини зрозуміла досконало О. Било, тож і оплескам не було цїнця. Добре відограв ролю Степана Мих. Страхоцький а й прочі аматори вивязались зовсім удачно, як ворожка і невільники. По другім акті відсьпівало троє маленьких діточок „My Country." — При кінци віддав незвичайно удало монольоґ жида: „Подорож до Єрусалима," Григор. Пасдавський.

Оплескам не було кінця.

Дещо з житя наших поселенців в West i South Troy, N. Y.

Мило менї подїлити ся з Вп. Читачами „Свободи" нашими вістями, котрі з деяких взглядів заслугують на подане до „загальної відомости." Та коли деякі громади Американських Русинін вже від давна суть знані з проявів свого житя народного, просьвітного і т. д. і мають ту милу славу, честь і заслугу, що не дрімають, але жиють і красно розвивають ся — то наш гурток Русинів, що осів в West i South Troy i в Cohoes, та вже близько 20 лїт ту проживав, то на жаль — признати треба, що минувшість цїла не то, що оказала ся великою „нулею" в згаданім напрямі, але ще лишила по собі бридкі плями — вспомини... Всї три громади замість взаїмно лучити ся і розвивати ся, з'уживали цїлу свою енерґію на веденє взаїмної ненависти, незгоди і на підтримуванє процесів! А не від річи є при тім згадати за процес Вестроянів з Савтроянами, котрий то процес приніс користь — лоєрам, а обом громадам вложив кошта понад 1000 долярів (!), котрі днесь як довг подавляють і тяжать на обох церквах.

Але до річи! Що Русини здібні радше до розлуки як до якої небудь лучности — то стара, історична байка! Однак в тім випадку факт є, що тепер ті три наші „плейзи": West Troy (Watervliet) S. Troy i Cohoes, від часу як порозділювали ся, то розвивають ся поодиноко як найкрасше!

Передтим, коли були разом і мали одну церков в S. Troy, N. Y., то незгоді і ненависти не було кінця — а церков тогди виглядала так опущена, так бідна, що плакати ся хотіло тому, хто її перед тим бачив! Тепер кождий плейз має свою церков; а сьміло мож сказати, що днесь пр. з церквою на West Troy може ся хиба церков з Shamokin рівняти! А єслиби хто дивував ся, чому тепер, підчас безробітя наші плейзики не то „дихають," але здорово жиють та здоровійше як давнїйше, — то тому. сей факт пояснимо тим, що у нас тепер кожда громада взяла ся до купки, та ревно працює, щоби не стати по заду своїх сусідів. А щоби підтримати церкви, уживає всяких способів, чи то устроюваня вечерків, концертів, представлень, балів і т. д., і так з красним успіхом латає ся... і вичікує ся лїпших часів!

Днесь хотів я згадати за наші вечерки драматично-вокальні, котрі відбули ся в послїдних часах, іменно два такі вечерки з красними представленями в South Troy і один вечерок в West Troy. Оба вечерки в South Troy випали під кождим взглядом як найкрасше.

Але тепер згадаю про дуже красний вечерок, котрий відбув ся в недїлю 1. с. м. в галї церковній в West Troy. Перед 8. год. вечір виповнила ся велика, красно прибрана галя церковна публикою так місцевою, як і запрошеними гістьми з S. Troy і з Cohoes.

Радісно забило серце в грудях кождого, коли піднесла ся куртина, а численний, мішаний хор засьпівав вступну пісню: „Зазвенїмо разом братя"... А сьпівано так красно, так з житьом і вишколено, що не дивно, що на довгі оплески одушевленої публики мусїли ще раз повторити! Відтак йшли продукції декламацій і хору мішаного і мужеского. В декламаціях пописали ся красно маленькі дївчатка: Павлина Вовк, Анна Криніцка і Анна Мижічко. А вже щиро розвеселив всіх своїм веселим віршиком малий а сьмілий декляматор, Андрій Вовк. Що до продукцій хору, то найкрасше випали хори мішані. Але в тім не ма дивоти! Хор має знаменитого диріґента в особі д. Михаїла Климка, котрий не жалує труду і праці і допровадив до того, що хор на West Troy так церковний як і вечерковий будить подив і одушевленє так в серцях Русинів як і чужих! При тім мушу зазначити то, що дуже пожаданим булоби, щоби кожда церков могла повеличати ся таким красним хором, а тогди не лише наш нарід полюбивби свою відправу і свій обряд, але і чужі народи не відстрашували-би ся криком „здоровезних наших півцїв церковних"! А вже найкрасший ефект осягнуло відогранє аматорами комедії: „Мужики Аристократи." Справдї були місця, що здавало ся, що се попис і гра артистів нашого руського театру!... Найвибагливійший критик мусів в повні вдоволити ся грою Катерини Юркевичівної, котра в ролї Когутинської виказала свій великий драматичний талант. Се рідко лучає ся видїти молоду дївчину, аматорку, котраби на сценї так вдатно сотворила тип старої, зманєрованої шляхцянки. До неї не менше достроїли ся Адам Спяк в ролї Панька і Михаїл Ґенеґа в ролї Осипа. Ті два постарали ся о те, що много — як то кажуть — мало не позривало собі боків від сьміху! Знаменитим був Стефан Могила в ролї капраля, бляґера „з Наталії." Богато чувства здрадив молодий Николай Вавринчак в ролї аманта, Мартинка. А вже Тимотей Криніцкий в ролї жида, шахрая, порядно забавив всїх. В тім много помогло йому трафне схарактеризованє. Досить добре відограли свою ролю: Максим Спяк, Анна Падла і Магдалина Федорко.

Єще впадала в очи всїх одна річ, а іменно дуже красні декорації і то кілька їх родів, иньші до представленя а иньші до концертів. В тім вже заслуга місцевого душпастира Впр. О. Волинця, пароха в West Troy.

То єсть певне, що парохіяни з West Troy з'уміють оцїнити ту вартісну памятку, котру о. Волинець полишить для їх церкви. І так завдяки заходам о. Волинця і при помочи ревних одиниць, як д. М. Климка, ч. членів комітету і пр. днесь руське житє в West Troy розвиває ся прискореним темпом, бо не лише направляє давне своє опізненє, але здобуває всьо то, що на поли церковнім, просьвітнім і народнім здобувати повинен кождий культурний нарід!

Не згадую ту вже про матеріяльні користи з того вечерка, котрий приніс понад 50 долярів доходу для церкви, — але нїяк не можу поминути того великого значіня, того одушевленя понад 200 осіб присутних на тім вечерку, котрий не лише осягнув як найкрасшу цїль в серцях тих Русинів, котрі тримають ся вірно своєї гр.-католицької віри, але і корисно подїлав на тих заблудших наших братів, котрі перед кількома роками покинули свою віру, а вступили до банди,... кривославних...

Гість
з South Troy, N. Y.

Професор унїверситету в Петербурзї про кацапів.

6110

Сими днями приїхав до Львова звісний російський славіст, професор унїверситету в Петербурзї Погодін із 18 Росіянами. Сї російські гості постановили звидїти культурні здобутки у всіх славяньских народів в Европі. Були вони в Київі, де пізнали українську історичну давнину, а з відси поїхали до Львова. Коли прибули вони до Львова, то на двірцї повитали їх Українцї; кацапи також „витали", але їх повитанє мало на цїли взяти Росіян під свою „опіку", щоб відтак обчорнити перед ними Українців, ну й виторгувати дещо рубликів. В такім дусї виголосив „привітну бесїду" „ряний" кацапський твердолоб Бандасюкъ. Зазначив він, що російські гості приїхали тут не до кого иншого, як тільки до „русскіх". Одначе така облесність зробила на Росіян погане вражінє, а проф. Поґодін відповів, що не приїхав тут до нїяких „русскіх", тільки до братів Славян, отже до Русинів і Поляків. Та твердолобцї не зразились такою відправою, бо се люди, що не знають сорому і таки на вечір затягнули російських гостий до свого „касина" в „Народнім Домі" на „чайок". Тут хотїли кацапи наговорити бріхонь на Українців. Та на щастє першим бесїдником з їх сторони, який виголосив до Росіян привітну мову, був д-р І. Святицький. Він почав промовляти не по московськи, тільки українськоюмовою. А се так обурило львівських кацапів, що зробили звірячий вереск і стали перебивати мову та кричати, щоб перестав говорити. „Далой с нїм! Ето ізмєннік!" — ревіли кацапи, аж мусїли успокоювати їх Росіяни, а проф. Поґодін, побачивши таке, відразу зрозумів, що знаходить ся між чорносотенцями. А коли відтак кацапи стали виговорювати на Українців і кричати, щоби „ізмєннікови" Сьвятицькому „не дать чаю" (!), проф. Поґодін таки не видержав і заявив кацапам, що нехай не думають собі, що мають до дїла з російськими чорносотенцями, але з відпоручниками поступових Росіян, які чорносотенства ненавидять, як чогось дуже негідного. Так отже кацапи дістали порядно по пицї і їм відхочеть ся заходити колинебудь з поступовими Росіянами. В недїлю по сїм російські гості звиджували українські інституції, про які висловлятись з великим признанєм, були на посьвяченю бурси тов. Педаґоґічного, а вечером приймали їх Українцї в французькому готелю, де сердечна гутірка переплїталась промовами наших дїячів, котрі старались познакомити Росіян із змаганями Українців. Відповідаючи на промови Українців, Поґодін заявив, що доперва тепер пізнав, що Українцї не є такими, як їх представляють в Росії чорносотенцї, що се люди ідейні і народолюбні. На доказ великого признаня для української справи, сказав проф. Погодін отсї слова: „Українцї тримають з своїм народом, а хто йде з своїм народом, від того ми, Росіяни повинні учити ся".

Тепер вернувши в Петербург проф. Поґодін в часописи „Москов. Еженедѣльникъ" почав описувати свої вражіня з поїздки поміж Славянами. В послїднім числї написав дещо і про кацапів, та подав їх вірну характеристику яку подаємо тут в дослівнім перекладї:

„Москвофіли дивлять ся на Росію і звідти сподївають ся помочи й піддержки. І се їх бажанє запомоги таке велике, що вони не розбирають звідки йде запомога і, кажучи про своє споріднене з російським народом, кидають ся в обійми кождого, хто звертає увагу на їх скарги. В результатї всї москвофільські товариства і т. п. не стільки чинять добродїйства, скільки шкодять і розпалюють пристрасти. На економічнім житю руського народу в Галичинї се відбило ся дуже тяжкими наслїдками: довгі лїта москвофільство панувало неподїльно, привчаючи нарід до думки, що доходити сьвітла й богацтва самостійною працею, нема чого, бо прийдуть Росіяне і дадуть усе, що треба. Вони малювали буйними краскaми „благоденствіе" селян у Росії і виховували в своїх селянах не охоту до самодїяльности а ненависть, ненависть до всїх: до Поляків, Жидів... Але творчих сил у них не було, і вони не могли прищепити їх народови, бо самі вони мали дїло не з творчими, поступовими елементами Росії, але знаходили поживу й опору в реґкції. Інституції сеї партії, які поглотили величезні суми, справляють пригноблююче вражінє. Ставропіґія, котра істнує звиш 300 років, доси не мала часу видати друкований звіт про те, куди видавано гроші, а всї мої спроби довідатись, який же в неї буджет, розбивались об мури неохоти до публичної контролї; куди не повернеш ся серед інституцій москвофільської партії, скрізь почуєш руїну, хаос, брак звітів з видаваня сум, звітів, які були-б усїм доступні, як се бачимо в українських інституціях: І скарги та нарікaня без кінця: де вже нам, — адже нам не дають гроший нї Поляки нї Нїмцї (обжалованє, яке без усякої підстави висловлюють проти Українців). Зайдеш до Ставропіґії; кажуть: ось тут була колись найбільша друкарня у Львові а тепер з кождим роком друкують книжок усе менше та менше. Музей Ставропіґії складає ть ся з двох комнат і на всї запити, що в ньому є цїкавого, соромливо відповідають, що цїкавого тут в дїйсности нема нічого, і, здасть ся — се правда. В Бурсї страшенний сморід, все запущено. В домі імени Качковского хвалять ся тим, що за дві корони члени дістають 12 книжок на рік,

(Продовженє на стор. 5-ій)

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
184 Hudson., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,
manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

часопись для руського народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців $200
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order то є карточку, котру дістанете від почтара або аґента на експресовім офисі, пішліть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
„SVOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телєфон 7074 Spring.

Нова цлова тарифа.

Нова цлова тарифа стала ся правом. Президент Тафт підписав її дня 5-го серпня с. р.

І попереду належалоб для інформації читачів подати про ню загальний осуд, а що в тім случаю є о тільки лекше, що уже уся преса Злучених Держав без ріжниці партий і напрямків дійшла майже до однакового результату в отсій оцінці. Ріжниці в оцінці суть дуже незначні та головно лежать в відміннім способі виражуваня ся, в якім поодинокі дневники предкладають результат своїм читачам, як в самій сути річи. Після усего отже загальний осуд цілої преси можна звести до отсих кількох слів, що:

Aldrich-Payne-Taft-ова тарифа цлова загально лишень дуже мало ріжнить ся від попередньої, обовязуючої тарифи,

2) що зміни, які зайшли буцім то в користь консументів, суть незвичайно дрібні і маловажні, і що сї зміни суть такого рода, що заки вони досягнуть консумента, правдоподібно зовсім зникнуть; в других случаях, де йде про артикули контрольовані тростами, то сї не будуть мати найменч... трудностий щоб [illegible] в користь консумента цілковито не допустити;

3) що кошт удержаня американської родини, наколи має бути ведений на дотеперішній уровени, збільшить ся. О скільки збільшить ся кошт удержаня, про се числа подавані пресою суть ріжні. На всякий случай загально видавана до тепер сума гроша на удержанє поодинокої родини збільшить ся від 2 до 5 процент;

4) що постанова, яка дає правительству силу, сейчас піднести ухвалене цло о 25 процент від усїх товарів спроваджуваних з тої держави, яка-б у себе піднесла цло від товарів спроваджуваних зі Злучених Держав, робить усї ухвалені тепер цла цілковито ілюзоричними (непевними) — і то в некористь консумента — та дає знамениту нагоду до веденя нищачих цлових воєн.

Отсе є в найзагальнїйших нарисах осуд цілої тутешної преси в справі нової цлової тарифи.

Ми на разї застановимо ся над точкою, яка нас безпосередно доторкає, а іменно над подорожінєм житя, спричиненим новою тарифою.

Передовсїм нова тарифа два головні артикули житеві, хлїб і мясо зовсїм не тикає. В сей спосіб лишає ся спекулянтам на пшеници зовсїм вільну руку диктувати довільну цїну за хлїб. Так саме і мясний трост після своїх примх буде міг підносити постійно цїни за мясо.

Возьмім тепер цукор. Родина засібнїйша, складаюча ся з пять голов спотребовує пересічно 400 фунтів цукру в рік. Тут цукор коштує 2 центи дорожше на фунтї як за границею, то є 8.00 дол. дорожше в рік платить за цукор отся родина. Нова тарифа лишає тут усе по старому.

Лїмоняда подорожіє, позаяк цло за цитрини підвисшено о 50 процент. Фіґи, дактилї, ананаси рівнож обложено висшим цлом. Корінє лишить ся по давному, ковбаса подорожіє о 25 процент.

Тепер приходить не меньше важна справа, справа одіня. І майже усї артикули, потрібні до щоденного необхідного ужитку в наслїдок нової цлової тарифи улягнуть підвисшеню цїн. Від шкіри обнижено цло, одже виглядалє-б, що черевики подешевіють, однак ледви чи так буде. Можливо, що тільки якість їх поліпшить ся трохи. Скарпитки і панчохи, які до тепер продавали ся по 25 цт. за пару зістали обложені цлом в висоті 7 цнт. від пари. Але заки вони дійдуть до рук консумента, зовсїм певно цїна їх підне се ся о 10 центів. Так само підуть в гору усї бавовнянні вироби для жіночих і дитинячих убрань. Щоб бачити, в який спосіб усякі полотна підскочать в гору, наводимо понисше табличку, з якої слїдно, що власне найдешевші матерії, отже такі, яких уживають виключно робітниці і жінки робітників, улягнуть найбільшому підвисшеню цїн. І так ярд бавовнянної матерії що коштував:

тепер	підскочить на
15 цнт.	17 цнт.
20 ,,	24 ,,
25 ,,	30 ,,
30 ,,	34 ,,
40 ,,	45 ,,
50 ,,	57 ,,
60 ,,	67½ ,,

Цло на вовну не підвисшено, однак консументам з того не вийде ніякого хісна, позаяк попередна тарифа се цло піднесла уже незвичайно високо, а вовнянний трост, що з'орґанїзував ся в послїдних роках буде старати ся і на дальше усякий зиск лишень до свого кармана горнути. Нова тарифа лишає і на дальше тростови зовсїм вільну руку. Робітник і тепер, купуючи 15 доляровий вовнянний одяг, мусить в тій цїні платити 5.64 як цло. Колиб не було сеї тарифи, то навіть ліпше убранє коштувало-б тільки 10.00 долярів.

Шовкові стяжки і матерії рівнож значно подорожіють. Але се вже є предмет люксусу і зовсїм природно, що коли хто хоче з них користати — повинен і платити. Полотно біле лишає ся так, як до тепер, наколи купець не схоче цїну за нього підвисшити на власну руку завдяки тому, що матерії бавовнянні подорожіють.

В однім тільки напрямі наступить подешевінє теперішних цїн, а іменно, коли приміром робітник схоче поставити коло своєї хати (наколи її має) деревлянну шопу. Він заплатить о цілих 25 цнт. дешевше за 1000 стіп дощок, як платив до тепер. Значить, ціла шопа буде його коштувати аж 50 центів дешевше — но, а коли буде ставив дуже велику, то защадить аж цілїсенького 1.00 дол. І се вже є щось... Але за се коли схоче купити собі годинник, то за сей буде мусїв більше далеко заплатити, як платив до тепер та як защадив навіть на будові двох деревлянних шіп. Рівнож і за бритву треба буде яких 25 цнт. більше платити, як днесь — але за се, коли схоче помалювати свою хату, то правдоподібно обжене сю роботу о 15-центів дешевше як до тепер. І се суть всї користи які дає нова цлова тарифа. Як видно одже з представленого, нова тарифа спричинить дальше подорожінє усїх найпотрібнїйших средств до житя, спричинить се, що американський робітник стане єще більшим рабом капіталу, як був ним до днесь.

В звязи з отсею підписаною цловою тарифою, а яка днесь уже є правом, треба брати також і зманганя уряду до введеня однопроцентового податку від мастку корпорацій та заведенє податку доходового. Що до форми першого нема єще нічо певного. А в се, що в Злучених Державах взагалї можна буде завести правдивий і згідний з дїйсностию податок доходовий — вірять хиба одні діти. Не беремо тут ніяких иньших трудностий під розвагу, але вистане лишень щоби тільки 12 стейтів осьвідчили ся проти нього — а всяка дальша робота в тім напрямі стає відразу неможлива. Так отже заведенє доходового податку є лишень солодкою, але не могучою ся здійснити мрією.

„Выдите ослы, якіи дурницы пишете!"

„То уже такъ выпало съ тою „Русию-Украиною" — що мусѣлъ то писати самъ редакторъ. Чи уже и тогдѣ была „Руєь-Украина"?" А букомъ Пестора и другихъ лѣтописцей, чому они о томъ не сгадали..."

Оттак пише в послїднім числї „Поступъ-а" не аби хто, а саме „найбольше" кацапське сьвітило, сам І. Я. Луцикъ. Колиб се написав який пересїчний кацапський „історик" то тодї хиба тільки здвигнути раменами та засьміяти ся, бо з дурнями полємізувати чейже не принесе нікому чести. Але що се написав „найбольший" історик, який навіть і американську Русь від двох лїт страшить, що ось ось поповнить нову „русскую историю",, тому то і подаємо до його відома понисші рядки.

Ґаспадін „історик" — тай всї йому подібні „по убіжденіях" вічно торочать неоперту на нїчим а лиш виссану з пальця байку, що „Русь-Украину видумали Ляхи", а в послїднім числї Поступа навіть каже: „букомъ Нестора и другихъ лѣтописцей, чому они о томъ (то є о Українї) не сгадали". Ви ґаспадіне і всї вам подібні так вічно торочите про сю байку, що говорячи вашими власними словами: — „затемнѣлося вамъ въ очахъ, дурними мама породила, еще и блекотомъ напоила. Носите ся съ тимъ, якъ свиня съ кльоцомъ, то и не диво, що палите дурницю одна по другой" (Просимо наших Вп. читачів прощеня за сї простацькі слова обняті знаками наведеня — але се слова не наші, лиш найріднїйші „найбольшаво кацапскаво лїтерата", без яких він і ціла його „лїтература" і „изданія" не могли-б видко зовсїм існувати).

Але до річи. Отже слухайте ґаспадіне І. Я. Луцикъ. Ви як „історик", певно мусїли чути, що десь існує якась лїтопись, що то зове ся „Київська лїтопись". Коли-б ви так могли жертвувати лиш крихітку часу, то моглибисьте ся із ньої богато научити і то такого, що вам як „історикови" принесло-б хосен. Ви побачили-б що назва „Русь-Україна" вже в XII і XIII віку були дуже популярні, та що ся назва відносила ся вже тодї рівнож і до теперішної Галичини. Аякже, ґаспадіне, що то берете ся писати „русскую историю".

В отсїй Київській лїтописи, оповідаючи про смерть переяславського князя, Володимира Глїбовича в 1187 роцї каже ся, що „о немже Украина много постона". (Лѣтопись по ипатскому списку. С. Петербургъ. 1871 — сторона 439).

Та сама лїтопись оповідає під 1189 роком, що князь Ростислав Берладничич приїхав „ко Украинѣ Галичькой" і уживає постійно сеї назви на означенє галицького Забужа. Під роком 1213 читаємо там дальше, що князь Данило відібрав від Лєшка „Берестий, Угровескъ, и Верешинъ, и Столпьє, Комовъ и всю Украину". (Лѣ. по ипатс. списку — сторона 490). Дальше під роком 1272 є сказане, що Лєшок взяв у Володимира Васильковича „Село на Въкраиници, именемъ Воинъ". (тамже, сторона 571).

Отже, як бачите, ґаспадіне, про „Русь-Украину" і лїтопись пише та і не видумали її капосні Ляхи вам на злість, бо тодї ще й слїду не було з теперішного ляцького панованя на нашій земли. „Букомъ лѣтописцей", але не тому, як бачите і як ви писали: „чему они о томъ не згадали", але власне хиба тому, що вони „о томъ згадали" і то не раз, не два — але в цілїй лїтописи пишуть про Нкраїну отсї „проклятіи украинци" з 1187 року!

Відповідь безіменному дописувателеви з „А Р Вістник а".

В 26-ім числї появила ся одна безлична безіменна допись, про якої моральну вартість сьвідчить уже се саме, що під нькою автор не мав відваги покласти свого імени.

Я лишив клївляндську парохію лишень по тій причинї, що між парохіянами не було згоди, позаяк деяким „бизнесменам" свого рода залежить на тім, щоб для їх користи між народом була вічна сварка. Отже се є неправдою, що мене викидули парохіяни, противно, коли я їм подякував за хлїб та за сіль, то парохіяни, і то з обох спорячих партий просили мене усильно лишити ся між ними. Та за короткий мій побут в отсїй парохії лишив я їм спору суму готового, покладного гроша, які то гроші враз з ключами від церкви і парохіяльного дому віддав я особисто в руки кураторів, отже думаю, що по моїм виїздї хиба сам дописуватель замкнув церков! Дотично моєго „лакімства на гроші" відповідаю, що кождий чоловік судить після себе самого, одже і дописуватель мусїв певно свою „чесноту" при лїпити до мене. Коли-б я був схотїв розжити ся, як деякі „бизнесмени" то певно мусївбим був подібно їм позбути ся усякої чести і совісти та лиш, як вони, дбати про гроші з поминенєм усякого духового добра своєї церкви і своєго народа. На закінченє скажу безличному дописувателеви єще тілько, що наколи він дальше буде вірний свому „характерови", то є: буде ховати ся за безіменність і свої закиди не піпре ніякими фактами, то поступлю з ним, як поступає ся з брехливою малою собакою: цілковито його з'іґнорую.

О Е Бурик.

Еміґрація до Злучених Держав за послїдних 11 лїт.

Сими днями уряд в Вашинґтонї оголосив статистику еміґрації за минувший адмінїстрацийний рік (від 1-го серпня 1908 до 31-го липня 1909 року). З ньої виходить, що протягом сего часу прибуло до Злучених Держав всего 751.786 еміґрантів та що сей рік в рекордї еміґраційним за послїдних 11 лїт стоїть на 7-ім місци. Найбільше число еміґрантів, як і всїми минувшими роками, дали Італійці, яких прибуло тут 190.398. Другі з черги ідуть Поляки з 77.565 еміґр. а за ними Нїмцї з 58.584 еміґр. Русинів-Укр. після статистики прибуло 15.808 — однак се число є дуже далеке від правди — мимо того навіть, що воно урядове.

Пригляньмо ся близше поданій понизше урядовій статистиці еміґрації за минувших 11 лїт. Після ньої виходить, що за сей протяг часу прибуло до Америки 119.468 Русинів, 820.717 Поляків, 345.111 Словаків, 66.152 Москалів, 95.727 Чехів і Моравянів, 285.981 Хорватів і Словенців та 26.784 Дальматинців, Босняків і Герцеґовинців. Статистика подає отже число прибувших тут Русинів протягом 11 лїт на 119.468. Ми однак знаємо з досьвіду, що велике число Русинів записують як Поляків, Словаків або Москалів, так що число руської еміґрації без пересади потроїть ся і то на кошт еміґрації польської, словацької і росийської. Що до еміґрації росийської, то ся йде виключно тільки з полудневих ґуберній, отже зовсїм не помилимо ся наколи приймемо, що 3 четвертини усїх записаних як Москалї, припадає на Русинів Українців. Взагалї беручи еміґрація Русинів-Українців за сей протяг часу могла виносити кругло яких 300.000 до 400.000. На се вказують нам посередні, неурядові обчисленя та статистики.

(До статї з 4-ої стор. п. з. Еміґрація до Злучених Держав за послїдних 11 літ.)

Народність або раса	Рік адміністраційний (кінчить ся 31. липня)										
	1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909
Африканці	412	714	594	832	2,174	2,386	3,598	3,766	5,235	4,626	4,307
Арменці	674	982	1,855	1,151	1,759	1,745	1,878	1,395	2,644	3,299	3,108
Чехи і Моравяне	2,526	3,060	3,766	5,590	9,591	11,911	11,757	12,958	13,554	10,164	6,850
Болгари, Серби, Чорног.	94	204	611	1,291	6,479	4,577	5,823	11,518	27,174	18,246	6,214
Хинці	1,638	1,250	2,452	1,631	2,192	4,327	1,971	1,485	770	1,263	1,841
Хорвати і Словенці	8,632	7,184	17,928	30,233	32,907	21,242	35,104	44,272	47,826	20,472	20,181
Кубанці	1,374	2,678	1,622	2,423	2,944	4,111	7,259	5,591	5,475	3,323	3,380
Дальмат. Босняки і Герц.	367	675	732	1,004	1,736	2,036	2,639	4,568	7,392	3,747	1,888
Голяндці	1,860	702	3,229	4,117	6,496	7,832	8,498	9,735	12,467	9,526	8,114
Індійці	15	9	20	84	83	258	145	271	1,072	1,710	337
Англійці	10,712	10,897	13,488	14,942	28,451	41,479	50,865	45,079	51,126	49,056	39,021
Фінляндці	6,097	12,612	9,999	13,868	18,864	10,157	17,012	14,136	14,860	6,746	11,687
Французи	2,278	2,095	4,036	4,122	7,166	11,557	11,347	10,379	9,392	12,881	19,423
Нїмці	26,632	29,682	34,742	51,686	71,782	74,790	82,360	86,813	92,936	73,038	58,534
Греки	2,395	3,773	5,919	8,115	14,376	12,625	12,144	23,127	46,283	28,808	20,262
Жиди	37,415	60,764	58,098	57,688	76,203	106,236	129,910	153,748	149,182	103,387	57,551
Айриші	32,345	35,607	30,404	29,001	35,366	37,076	54,266	40,959	38,706	36,427	31,185
Італійці полуд.	13,091	17,316	22,103	27,620	37,429	36,699	39,930	46,286	51,564	24,700	25,150
Італійці північні	65,639	84,346	115,704	152,915	196,117	159,329	186,390	240,528	242,479	110,547	165,248
Японці	3,395	12,628	5,249	14,455	20,041	14,382	11,021	14,243	30,824	16,418	3,275
Корейці	22	71	47	28	564	1,907	4,929	127	39	26	11
Литвини	6,858	10,311	8,815	11,629	14,432	12,780	18,604	14,257	25,884	13,720	15,254
Мадяри	5,700	13,777	13,311	23,610	27,124	23,883	46,030	44,261	60,071	24,378	28,704
Мексиканці	163	261	350	715	486	447	227	141	91	5,682	15,591
Мешканці остр. пол. моря	172	188	167	160	185	41	22	13	3	2	7
Поляки	28,466	46,938	43,617	69,620	82,343	67,757	102,437	95,835	138,033	68,105	77,565
Портуґальці	2,096	4,241	4,176	5,309	8,433	6,338	4,855	8,729	9,648	6,809	4,606
Румуни	96	398	761	2,033	4,740	4,364	7,818	11,425	19,200	9,629	8,041
Москалї	1,744	1,200	672	1,551	3,608	3,961	3,746	5,814	16,807	17,111	10,038
Русини	1,400	2,832	5,288	7,533	9,843	9,592	14,473	16,257	24,081	12,361	15,808
Скандинавці	23,249	32,952	40,277	55,780	79,347	61,029	62,284	58,141	53,425	32,789	34,996
Шотляндці	1,752	1,757	2,004	2,432	6,219	11,483	16,144	16,463	20,516	17,014	16,446
Словаки	15,838	29,243	29,343	36,934	34,427	27,940	52,368	38,221	42,041	16,170	22,586
Іспанці	996	1,111	1,202	1,954	3,297	4,662	5,590	5,332	9,495	6,636	4,939
Іспанські Американе	110	97	276	496	978	1,666	1,658	1,585	1,060	1,063	890
Сирийці	3,708	2,920	4,064	4,982	5,551	3,653	4,822	5,824	5,880	5,520	3,668
Турки	28	184	136	165	449	1,482	2,145	2,033	1,902	2,327	820
Валійці	1,359	762	674	760	1,278	1,820	2,531	2,367	2,754	2,504	1,699
Західні Індійці	144	78	82	137	1,497	1,942	1,548	1,476	1,381	1,110	1,024
Иньші	193	73	35	147	89	668	351	1,027	2,058	1,530	1,537
	311,715	448,572	487,918	648,743	857,046	812,870	1,026,499	1,100,735	1,285,349	782,870	751,786

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Серпень.		
12	Ч	Сили
13	П	Євдокима прав.
14	С	1. Серп. †Ч. Хр.
15	Н	П. м. Стеф.
16	П	Ізаакія, Дал.
17	В	7 Отрок в Еф.
18	С	Евсиґнія

¶ Еміґраційний комісар Williams 10-го с. м. відібрав польському еміґраційному товариству „Dom św. Józefa" та шведському домови право висилати своїх заступників на Еліс Айланд і відбирати еміґрантів. Шведський еміґр. дім може однак відбирати дальше еміґрантів, наколи змінить свого аґента. Провини „Dom-у św. Józef-а" суть однак дуже тяжкі. Свою заборону ще до польського еміґр. дому мотивує комісар слїдуючими „nieprawedliwościami": кождого еміґранта, мимо того, що до сего заряду дому не мав найменчого права, обдирано і казано платити йому по 65 цнт. — за що — не відомо. Особа, що хотіла дістати еміґранта до роботи, мусїла платити 2.00 дол. В січни с. р. Антін Янковський дав зарядови дому до переховання 60 дол., а коли в серпни хотів сї гроші відібрати, відмовлено йому їх видачи, говорячи, що сї гроші пожичено! Доперва на інтервенцію еміґраційного комісаря дістав Янковський назад свої гроші. Оден з попередних аґентів дому вів недозволену аґенцію праці, за що зістав засуджений через суд присяглих. Заряд однак на запит комісаря збрехав, говорячи що сю скаргу відкинено. Рівнож аґенти „Dom-y św. Józefa" часто густо були пяні і тодї знущали ся в звірський спосіб над еміґрантами, бючи їх приміром ґумовими вужами. Домом заряджують „przewielebne siostry". — Шведського аґента знова віддалено з Еліс Айленд по тій причині, що він з еміґрантками не поступав так дуже строго, як би сего належало вимагати після приписів. Вечером сего дня інтервеніований еміґр. комісар заявив, що веде також слїдство і в справі других еміґр. домів та що вийдуть на яв вельми цікаві річи.

¶ Мирослава Січинського дня 29-го липня о год. 5.30 рано в асистенції тюремних дозорців відвезено зі Львова до вязниці в Станіславові.

¶ Нюйорський судія в справах спадкових, J. P. Cohalan, видав сего тижня важне рішенє, що доторкаюче ся спадків австр. горожан замешкалих в Америці. Після дотеперішньої процедури, наколи тут вмер якийсь чоловік і лишив спадкоємців в Австрії, сї, хотячи дістати спадок, мусїли кождий з осібна дати ся тут заступати через лоера. Наколи спадкоємці були малолітні, то не виплачено їм спадок аж доки не стали повнолітними (21 літ). До сего часу сей спадок лежав в тутешнім депозиті. В аналоґічній отже спадковій справі повисший судія видав рішенє, що на підставі договору поміж Австрією і Злученими Державами з 1870 року кождий ґенер. консуль австр. має право не лиш заступати перед тутешними судами спадкоємців, мешкаючих в Австрії, навіть малолїтних і то без ніякої з їх сторони повновласти, але також і переховувати у себе припавший на них спадок. Через се процедура виплати американських спадків спадкоємцям мешкаючим в Австрії значно облегчить ся за що належить ся повне узнанє стараням нюйорського ґенерального консуля, Нубера.

¶ З угорської Руси. Консисторія мункачівської епархії під проводом епископа Юлія Фірцака займала ся недавно справою народньої орґанізації і рішила скликати в тій справі на день 24. с. м. епархіяльну нараду. — Шкільний рік в гр.-кат. учительських семінаріях в Мункачи і в Пряшеві скінчив ся дня 13 м. м. В Мункавчівській семінарії відбув ся кваліфікаційний іспит під проводом крилошанина о. Матяцкова. На 61 учеників здали іспит 59. Від часу, коли угорське правительство внесло проєкт нового виборчого закона, котрий не признає права голосованя неграмотним, по угорській Руси пішов клич, щоби заснувати курси для неграмотних, а успіхи сего клика починають донеде вже проявляти ся. Відчуваючи потребу поучаючих книжок для народа, питомцї духовної семинарії в Мункачи почали видавати дешеві книжочки для народа, що будуть продавати ся по 4 і по 2 с, а також між убогих даром роздавати. Перша книжочка вже появила ся і містить 4 оповіданя. Збірка написана угро-руським нарічєм. Фонди на винє сеї книжочки роздобули питомцї із складок руської інтеліґенції. Рівночасно з заходами около піднесеня просьвіти серед угорських наших братів родить ся і зрозумінє потреби працювати над економічним підвигненєм селяньства, чому сприяє теперішний мінїстер рільництва Дараній.

В протягу минулого року було на угорскій Руси 17 промислових товариств, в яких 2.000 родин занимало ся плетенєм кошиків, теслярством, виробом штучних цьвітів, діточих забавок і т. п., що принесло народови більше як 180 тисяч кор. доходу. Всї вироби роблено на замовленя, які збирає дирекція „руської акциї" і розділяє між промислові товариства для виробу кошиків, одно для виробів з дерева і два для тканя гунь (опанч). Всї ті товариства дістали від мінїстерства потрібні машини і матеріял. При кождім товаристві устроюють робітнї. Правительство признало на біжучий рік 30.000 К. державної підмоги на побудованє таких робітень ще в 4 місцевостях. Подаючи звістку про ті заходи правительства, взиває ґазета „Наука" угорських Русинів, щоби користали з прихильности до Русинів мінїстра Даранія, та закладали кредитові і промислові товариства.

¶ Дня 1-го серпня 1909. основано в Scranton, Pa. читальню імени Мирослава Січинського. До виділу увійшли: Василь Гришко як предсїдатель, о. Олекса Пристай як скарбник, Павло Язьвінський як секретар і Петро Кирилюк як біблїотекар. Членів вписалось 52.

¶ Відогранє 3 актової штуки „Страйк" 4 липня с. р. в McKeesport, Pa. випало вельми удачно. Тутешні аматори, то дійсні артисти, а передовсїм дд. І. Бездик, (вокомон) Д. Хоцїнь (реєнтий), П. Пастерняк (академ.) А. Галасїнський (шандар) І. Сушереба (Василь), Н. Пиріг (Матей), Н. Сирочак (Никола), Д. Сова (Іван), М. Яличко (Павлуньо), Ф. Максимик (Юрко), І. Решка (Василиха), М. Ковбаса (Маруся), Е. Бацько (Анастазія), Гр. Паславський (жид). Передовсїм належить піднести гру академика, Івана і Жида. По них йде гра реєнтого і жандарма. Сей послїдний однак — після моєї гадки — за мало оказував жандармської енерґії. А уже до розшуку убавив присутних правдивий тип галицького жида. Представленє закінчило ся надпрограмовим монольоґом жида і відсьпіванєм чудових наших пісень. Жалко, що наші люди не розуміють єще в повні вагу представлень, бо саля не була так повна, як би сего належало сподївати ся. Можнаб се хиба тим витовкувати, що люди мешкають по дальших місцевостях та — ніде правди діти — таки за мало інтересують ся представленями. Однак маю надію, що може хоч в будуччинї буде інакше, бо і встид великий бувби для нас перед чужими. Ось навіть і Полякам з Braddock так подобала ся наша штука, що запросили наших аматорів до себе. Честь і слава руському слову і пісни та і тим, що не цурають ся ними, але їх голублять і плекають...

О. П. Учасник.

Просьба з Детроіт, Міч.

до всїх патріотичних сердець і членів нашого Р. Н. Союза в Америцї.

Отсим даємо до відомости вам братя, що висилаємо двох колекторів на церков сьв. Іоана Крестителя, в Детроіт, Міч. Властитель тоїж церкви, Weber Co., хоче нам сю церков спродати і тому ми, не маючи власного гроша, просимо Вас, Братя: не відмовляйте а допоможіть нам, щоби і в Детроіт не упала гр.-кат. церков щоби не загинула, та щоб Русини не переходили одні на православє а другі на латинників! З болем серця але і з великою надією в Вашу жертволюбивість, братя Русини, ждуть наші колектори в сьвіт, а Ви не відмовляйте кинути лепту на Боже!

Як колекторів висилаємо Петра Пуцила і Івана Братуся, котрі мають посьвідчене і повномочє при собі.

Предс. парафіяльний
Петро Пуцило,
Предс. Бр. сьв. О. Нин. від. 175 Р. Н. С.
Сімеон Гірчак,
секретар.
Михаїл Не

Подаю до відома усім інтересованим, що моя теперішна адреса звучить:
A. Malanczuk,
40 Court Str.,
Meriden, Conn.

New Alexandria, Pa. Бр. сьв. Петра і Павла відділ 82 Р. Н. Союза взиває всїх своїх членів, щоби безуслівно явили ся дня 22. серпня 1909 на мітинґу братськім, на котрім кождий член мусить вирівнати свій довг. Як котрий небудь з членів не явить ся ані не повідомить до дня 22. серпня де находить ся, буде суспендований. Ті члени, котрі по дни 22 серпня будуть довжні хотяйби за послїдний розмет будуть видалені.

Ст. Якимець, предс.
Сильв Маркевич. секр.

Професор унїверситету в Петербурзї про кацапів.

(Продовженє з 3-ої стор.)

але книжки ті нї по своєму розміру, нї по вигляду (не кажу вже про зміст) не варті й сих гроший. Я не хотів би, щоб у моїм змальованю тих відносин побачили яку-небудь тенденційність. Але за тих кілька днів, коли я богато разів розмовляв з представниками сеї партії, я чув тільки скарги й просьби звертені до російського громадянства або до тих його партій (не розбираючи до кого), які захочуть дати поміч. Так не живуть партії, здібні до житя, які опирають ся на народі. Таких скарг не чуєш від Чехів або від Українців". Найбільш характеристичне те, що слова ті походять від людини, котра ще недавно, на сторінках сього самого „Моск. Ежен.", писала про москвофілів з явною прихильністю. Тепер же, поїхавши до Галичини і побачивши на власні очи відносини, мусїла переконатись, що москвофільство справді нї більше нї менше як „трупъ и призракъ", як писав колись Турґенев в листі до Драгоманова. Зовсїм инакше вражінє зробили на проф. Погодіна в Галичинї Українцї і їх інституції. Виказавши коротко поступ Українців на поли культурно-просьвітної та економічної діяльности, проф. Погодін зауважує: „Почуваєш скрізь кипуче жите, бачиш, що люди злучені ідейно до спільної роботи і звикли числити тільки на самих себе, а се головна підстава діяльности!"

СПРАВИ „СОЮЗА".

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.

Іх Преосвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог, 712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітуля, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Гут Кульчицкий, Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский, Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Гдова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чегін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 816 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str., Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз" — Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1000.00.

В разі смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до $200.00,

В разі утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00,

б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єсли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money order-ах або чеках виписує ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний Секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Ч. 998. КВІТ $1000.00

на тисяч долярів, котрі п. Катерина Сосницка отримала як посмертну запомогу по мужу Емілю з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Olyphant, Pa. 14 July 1909.

Катерина Сосницка.

Свідки:
Юрий Хиляк,
Семан Митренко

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 86.

Василь Баґан предс.,
Андрей Тарас секр.

Ч. 1023. КВІТ $404.75

на чотириста чотири долярів 75 центів, котрі Imperial & Royal Austro-Hungarian Consulate отримав як сарітску часть по бл. п. Френку Вовк, члені Р. Н. С. з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

New York, N. Y. 1909

Манойлович.

(Печать).

Рух в відділах Р. Н. Союза.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. Фл. і Лавра від. 130. повідомляє всіх своїх членів, що дня 5-го вересня кождий має явити ся з відзнакою до сповіди. По Службі Божій відбуде ся річний мітинґ, на котрім буде принимати ся нових членів без вступного. Неявивший ся на мітинґ заплатить 50 цнт. кари.

П. К. Гут пр.,
І. К. Цмайло кас.,
П. К. Дашинец скр.

SCRANTON, PA. братство сьв. Володимира від. 162. подає до загальної відомости всім своїм членам, що слідуючий мітинґ припадає в неділю, т. є. на 15-го серпня 1909. і відбуде ся в церковній гали, зараз по Службі Божій.

Кождий член обовязаний явити ся і свої залеглі довги вирівнати. Неявивший ся член підпадає 50 цнт. а урядник 1 дол. кари.

На тім мітинґу будуть обговорювати ся важні справи.

Іван Богуцкий секр.

SWOYERS, PA. бр. сьв. Арх. Мих. від. 197. подає до відомости, що кождий член мусить явити ся на мітинґ дня 15-го с. м. Початок о год. 2-ій по пол. в школі під церковю в Swoyers, Pa.

А. Лужецкий скр.

ELMIRA HEIGHTS, N. Y. бр. сьв. Арх. Мих. від. 8. подає до відома, що на річним мітинґу дня 25-го липня с. р. вибрано слідуючих урядників на 1910 рік: К. Мовчан пр., В. Федчик кас., Іван Тарбай скр. бр. і союз. Сі три урядники суть під зарукою (бондом), якої висота для кождого виносить по 1000 дол. В. Юрчак з. пр., В. Співак з. кас., С. Варян з. скр. — Контр. комісія: А. Хорчишин, Ф. Цвін, — М. Колевич докт. Г. Скалько з. докт., Ст. Курила капіт., В. Драбов господ., Ілько Курила до застави. Міт. відбувати ся будуть в кождий третий понеділок в місяцю о год. 7:30 вечером в церковній гали на 14 str. Позамісцеві члени мусять розмет союз. прислати завсігди перед мітинґом. Урядники мусять бути присутні на кождім мітинґу під загрозою кари після статутів.

К. Мовчан пр.,
В. Федчик кас.,
І. Тарбай скр.

BROWNSVILLE, PA. бр. сьв. П. і П. від. 6. взиває свого члена, Івана Лукач Василів, щоби зголосив ся у братського секретаря до 14 днів. Коли до сего часу не зголосить ся, зістане виключений з Р. Н. С. і братства. Рівнож взиває ся усіх членів, щоби явили ся на мітинґ 29-го с. м. і поплатили свої довги, бо в противнім разі зістануть рівнож виключені з Р. Н. С. і бр. Адреса братства: John Petrisko, Box 118 West Brownsville, Pa.

Ів. Петришко скр.

HOLYOKE, MASS., бр. сьв. Ів. Хрест. від. 52. подає до загальної відомости щоби кождий явив ся на звичайнім мітинґу, котрий припадає на 15-го с. м. в гали де звичайно. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт. а уряд ник 1 дол. Дуже важна справа.

Гр. Приступа секр.

TAILOR, PA. Бр. від. 92. Р. Н. С. подає до відомости, що по чавши від дня 22. серпня 1909 відбувати ся будуть братські мітинґи в тій гали, де відбувають ся „ювилій" мітинґи то є при Grove Str. а не як до тепер при Union Str.

Й. Сеняк, секр.

New York, N. Y. Тов. Просьвіта, від 204. повідомляє своїх членів, що півричний мітинґ відбуде ся в суботу, 21 го вересня 1909 в гали 46 Аве. А. Понеже суть дуже важні справи до полагодженя, то безусловно кождий член мусить явити ся; неявивший ся заплатить 50 цнт. а урядник доляра кари.

Нових членів буде принимати ся без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. Мужчини платять місячно 40 цнт., а жен щин 30 цнт. а в разі хороби мужчина побирає 5.00 дол. а жен щина 4.00 дол. Посмертне виносить 100.00 долярів.

Й. Хомів, предс.
Ст. Чосник, кас.,
О. Шереметa, секр. ф.

Syracuse, N. Y. Сестричне братство Непор. Зач. Пресьв. Діви Марії від. 200, дає до відомости всіх своїм членкиням, що мітинґи нають відбувати ся в другу неділю по першім в гали P. O Day's. W. Fayette cor. Geddes Str.

Анна Варян, предс,
Іоан Феціч, секр.,
Олена Курак, кас.

Sayre, Pa. Бр сьв Благовіщеня Пресьв. Богородиці, від. 107. повідомляє своїх членів, що дня 21. серпня відбуде ся мітинґ, на котрім будемо говорити о важних справах, і тому просить ся членів точно зійти ся о 7. год. вечером. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт. а урядник 1 дол.

М. Зубинько, предс.,
Д. Новак, кас.,
А. Лучейка, секр.

PITTSBURG, PA., бр. лицарів сьв. Георг. від. 250 подає до загальної відомости, що мітинґи будуть відбувати ся що другу неділю по першім кождого місяця в гали під церковю при Sterling Str. ч. 8. Принимати буде ся нових членів до Братства після ухвали братської а до Союза після статутів.

Дм. Маційовский, секр.

PORT JERWIS, N. Y., бр. сьв. Арх. Михаїла, від 190 подає до відомости, що 15. серпня, то є в неділю припадає мітинґ який відбуде ся о 7.30 год. вечер в гали під рим. кат. костелом Пресьв. Дів, 50 Boll St. Справоздане касове обох касієрів, братського і колекторського з минувших 7. місяців і иньші важні справи. Член спізнивший ся підлягає 50 цнт. кари, а неявивший ся 1.00 кари а урядник 2.00 кари. Котрий член не заховував би ся прилично або збував ухвали сьвізами на мітинґу то буде укараний 2.00 кари і суспендований.

Гр. Ґумовский, предс.,
Мих. Косонога, секр.

PROVIDENCE, R. I. братст. „Князя Данила" від. 73. подає до відомости своїм членам що місячні мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім кождого місяця, в домі п. Н. Стельмаха 65 Florence str. Слідуючий мітинґ відбуде ся 8 серпня т. є. в неділю о 3-ій годині по полудни. Взиває ся усіх членів місцевих, аби явили ся в означенім часі, і вирівнали свої залеглости з так само і довги до каси братської і до каси Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить 25 ц. а урядник 50 ц. кари а член котрий не заплатить на мітинґу своїх належитостий буде безусловно суспендований. До кінця року 1909 есть слідуючий уряд: М. Борис предс., 96 Julian str., Омелян Рекрут скр., 63 Willard Ave., Н. Стельмах кас., 65 Florence str.

Омелян Рекрут секр.

BROOKLYN, N. Y. Товариство „Днiстер", від. 220 Р. Н. Союза подає до відомости, що буде принимати членів без вступного через два місяці: Липень і Серпень. Мітинґи відбувають ся кождої другої пятниці по першім в гали на 192 Ґрін стр. Бруклин. Слідуючий мітинґ припадає в пятницю 9-го липня точно о годині 8-ій вечером.

П. Фортуна прд.,
Ів. Ханачівский кас.
Ів. Зазуляк скр.

CANNONSBURG, PA. повідомляю членів бр. сьв. Арх. Михаїла від. 84, що відбуде ся мітинґ дня Авґ. 15 с. р. в Miners Hall з слідуючим денним порядком:

1. Принимане нових членів без вступного, 2. Справоздане касове, 3. Полагоджене членських справ, 4. Вибір нового уряду, 5. Принимане розмету, 6. Замкнене мітинґу.

Ів. Федан, предс.

NORTHAMPTON, PA. бр. Усп. Пресв. Богор. від. 33 Р. Н. Союза буде принимати нових членів без вступного від 16 до 25 літ, а від 25 до 40 за половину вступного через два місяці то є вересень і жовтень. Рівнож взиває ся всіх членів щоби вирівнали свої місячні вкладки. Невиплавший своїх вкладок не буде мав голосу на річнім мітинґу.

Теод. Федько пр.,
Мих. Чепеляк кас.,
Тарас Кокоцкий скр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в „Свободі" по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

!!! PITTSBURG !!!

БАЛЬ! БАЛЬ! БАЛЬ!

Бр. сьв. От. Николая від. 53 Р. Н. С. устроює дня 6. September в Labor Day. Початок Балю о 1-ій 3/4 по полудни. Музика найзнаменитша та і буде чим сили покрипити. Маємо честь запросити всіх Русинів, дівчата і хлопців. Сподіємось, що не опустите нам і прибудете.

За лад ручить уряд брацкий
Н. Войтович предс.,
Алекс. Витяш секр.,
Теодор Ґут касієр.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ!

устроює бр. сьв. Ів. Хрест., від. Р. Н. Союза ч. 52 в Holyoke, Mass. на дни 4-го вересня в Hibernian Hall, cor. Front and John str. Приграват буде німецька орхестра. Початок точно о год. 7:30 вечером. Вступ лише 25 цнт.

Запрошуємо всіх чесних Русинів як з Holyoke так і околиці на нашу веселу забаву за яку ручить балевий

Комітет.

ДЕ Є

Андрей Цюрма, родом з Команьчи пов. Сянік, Гал. Перед сим мешкав в Nanticoke, Pa. Пошукує його жінка, недавно прибувша з краю.

Nasta Ciurma,
c/o P. Szewczyk,
53 Pulsifer str.
Auburn, N. Y.

ДЯК

молодий, іспитований, з добрим тенорoвим голосом пошукує посади.

John Popeluk,
208 Amherst str.,
31—4 Buffalo, N. Y.

ДЕ Є

Зофія Матвийшин родом з Вербиці, пов. Бібрка, Гал. Четвертий рік як в Америці і має мешкати десь в Ню Йорку. Просить о подане її адреси:

Мих. Катола,
75 Broadway
Elizabethport, N. J.

ДЯКІВСЬКОЇ ПОСАДИ

пошукує іспитований дяко-учитель. Учить нотного сьпіву і може вести школу. Тверезий і статочний та з добрим голосом.

Theo. Thomas,
Box 97
31—2 Lopez, Pa.

СТРАТА ВАГИ.

Чоловік, що скоро тратить свою вагу, ніколи не повинен занедбувати сего сумного обяву, який на се вказує, що його тіло не дістає досить поживи, або, що його жолудок не може травити сей корм, який дістає. Тоді доконечною є скора поміч, бо таке занедбане часто-густо кінчить ся смертию. Наколи поталанить Вам приневолити організм принимати і травити тільки поживи, кілько є потрібне щоби заховати сили і вагу, то тоді Ви виграли борбу. Найліпшим ліком в такім случаю є Трінера Американский Еліксір Гіркого Вина. Уживайте його завсігди, як що лиш побачите, що найменче напружене Вас мучить, що Ваш апетит слабшає, що сон не дає Вам належного покріпленя. Сей лік дасть Вам здоровий апетит, докладне травлене, чисту кров, силу тіла і ума. По всіх дрyгсторах.

JOS. TRINER,
616-622 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

ВІЧЕ! ВІЧЕ! ВІЧЕ!

В справі **М. Січинського** відбуде ся **в неділю, дня 15 го серпня с. р.** в AMBRIDGE, PA.

Початок точно о 4-ій годині. На сім віче не повинно хибувати ні одного Русина. Бо хтож нам добуде кращу будучність, наколи ми самі про ню не подбаємо? Тому позір! Русини і Русинки в Ембридж і з околиці! Покажіть, що в Ваших жилах пливе кров а не вода, і що справа Мирослава є Вашою справою!

Вічевий Комітет.

Єще — позір!

Католики руского обряду в Вінніпеґу і кольоніях Архіепархії сьв. Вонїфатія, як і всї Русини в Канадї!

Знаєте вже братя про ,,посланіє'' написане до Вас Василіянами, а нинї хочу Вас познакомити єще і з самим ,,поздоровленєм в Господї нашім І. Христї'' від французького Архієпископа Лянжевена до братів наших в Вінніпеґу і кольоніях архієпархії сьв. Вонїфатія.

І так зачинає висше згаданий Архієпископ своє ,,поздоровленє'' заявленєм, що руский обряд часто затверджували прилюдно, і високо славили найвисші Архієреї, себто Папи римські, та що не нарушене захованє всхідних обрядів є одною з засад, від яких римські Папи не відступають ні трохи в управі церкви. Потім між иньшим каже, що єго ,,стислим обовязком є заховувати і опікуватись нашим обрядом, бо се поручив йому, Його Сьвятість Папа Пій Х.''

Даруйте — Ваше Преосьвященство — мою сьмілївість, але чи справдї спочуває єи Ваше Преосьв. обовязаним заховувати і опікуватись руським обрядом, та хто і коли на Ваше Преосьв. вложив сей неможливий для Вас до сповнення обовязок? Чи може Його Сьвятість Папа Пій Х.? В те я не вірю, сего я навіть і не припускаю, бож се було би фактичним заперечєнєм зі сторони Його Сьвятости Папи Пія Х. того, що робили доси попередники Його Сьвятости Папи Пія Х. І проте Його Сьвятість Папа Пій Х. ставби першим Папою, що відступив від засади своїх попередників, а то берегти і заховувати ненарушимим гр. кат. обряд, наколиби дійстно Його Сьвятість Папа Пій Х. вложив на Ваше Преосьв. обовязок ,,заховувати, берегти ненарушимим обряд гр.-католицкий!'' Бож прошу — скажіть Ваше Преосьв. самі — чи тодї гр.-католицький обряд під опікою Вашого Преосьв. справдї буде міг позістати ненарушимим, та чи се є в силах Вашого Преосьв., як римокатолицького епископа тай єще Француза, заопікуватись нашим гр.-кат. обрядом і його ісповідниками як слїд? Епископ обряду римо католицького, народности французької — опікун обряда гр.-кат. і пастир овечок руської народности! — Се щось так не натуральне, так неймовірне, так неможливе, особливо в нинїшних часах, що чоловік маючи бодай трохи розуму і розуміючий духа римо-кат. обряду, а духа гр.-кат. обряду, та знаючи, яка пропасть відділяє Русина від Француза, а Француза від Русина, мусить назвати се абсурдом!

І чижби автором такого абсурду мав бути Його Сьвятість Папа Пій Х.? Ні. Се було би кривдою для Його Сьвятости, кинутою по дорозї до неба. Як Його Сьвятість Папа Пій Х. цїнить і дорожить нашим руським обрядом, я нинї о тім сильно пересьвідчений, бож я на власні уши чув сї памятні для нас Русинів слова, які висказав Його Сьвятість Папа Пій Х. свого часу на авдієнції до нас, путників Русинів в Римі: ,,О mei dilecti filii Rutheni — говорив Він — maximo cum gaudio video vos hic Romae... vester ritus magnificus et sanctus est... vestra ecclesia cum S. Sede unita benedicta et sancta... per vestras sacerdotes — filii mei — totum orientem schismaticum ad veram ecclesiam catholicam convertendum spero...'' Значить: О мої возлюблені сини Руси, з як найбільшою радостію виджу вас тут в Римі... ваш обряд величавий і сьвятий... ваша церков злучена зі сьвятою Столицею Апостольською є благословенна і сьвята... сподїюсь, що через ваших сьвящеників—цїлий схизматицький всхід наверне ся до правдивої церкви католицької...

Ось ті слова, яких я до смерти не забуду, цїлком ясно сьвідчать о відношеню Його Сьвятости Папи Пія Х. до нашого обряда, та що Його Сьвятість анї трохи не відступає від засади в заховуваню і береженю ненарушимости обряду гр.-католицького.

І проте єсли Його Сьвятість Папа Пій Х. не хоче, аби Його дїла були в суперечности з Його словами, так не міг віддати Вашому Преосьвященьству в опіку анї гр.-кат. обряду, анї його ісповідників Русинів в Канадї, бож тодї сей обряд не тільки, що не позіставби ненарушеним, але будьби дійстно нараженим на цїлковиту загибіль і то в недалекій будучности. Що така, а не иньша судьба спіткалаби тодї наш обряд, сего учить нас також і сам досьвід від часу, коли французькі сьвященики, не знаю ким уповажнені, зачали нїби працювати над нашим народом, практикуючи і наш гр.-кат. обряд в Канадї.

О — що то за комедії они не виробляють там по наших церквах! Се не Богослуженя, а справжні комедії відправляють по наших церквах французькі сьвященики, на яких дивить ся наш бідний народ наче на комедіянтів; раз мусять бідні люде в церкві сьміятись до розпуку, а за хвилю, коли ввійдуть в себе і пригадують собі, як то колись хорошо правилось по наших руських церквах Богослуженє, коли они єще мали своїх сьвящеників — аж любо якось ставало на серцю чоловікови, гіркими зазивають сльзами... і виходять з церкви наче з театру, по комедії. А їх серце — вмісто потїхи і полекші духовної залягає жаль і біль мов тяжкий камінь...

А чиж они там бідні коли прийдуть до своєї церкви, яка вже є записана на француського епископа та в якій вже господарить французький сьвященик? Годні розпізнати свою рідну руську церков? Чи она вже подібною є до руської церкви? Деж там. Там вже все уладжене на лад косцьола.

Ось дивіть — Ваше Преосьв. — що не дієсь по наших руських церквах під проводом Вашим і Ваших сьвящеників!

І справдї інакше бути не може, бо Ви римо-католики Французи, а ми гр. кат. Русини. І чиж нинї єще може сумніваєсь Ваше Пр—во, що якби так дальше опікувало ся Ваше Пре—во Русинами в Канадї, то за якийсь час і слїду не стане і з нашого обряду і з самих Русинів?

І чиж би се очевидне знищенє нашого обряда і наших Русинів в Канадї мав Вам припоручити Його Сьвятість Папа Пій Х.? Нї — чиста видумка лиш Вашого Пре—ва, якою послугуєсь Ваше Пре—во наче силькою, на яку стараєсь Ваше Пре—во зловити наш бідний руський нарід, щоби загарбати всї його церкви!

Ви кажете, що Ви збудували коштом архієпархії церков і дім для сьвящеників у Вінніпеґу і повірили парохію оо. Василіянам — і хвалитесь тим як великим добром, яке Ви зробили для Русинів в Канадї. Ох, лучшеби нам було, наколи би ми Вас і Василіян цїлком були не знали в Канадї!

Ви збудували одну церков, котра є Вашою власностію, а тілько заряд парохії повірили Василіянам, але за туй одну церков Ви забрали десятки руських церков в свої руки! Правда, що сей капітальний інтерес на руських церквах мусите завдячити Василіянам, як Вашим союзникам, бож без них Ви би були нїколи сего не дїпняли. І проте Ваше Пре—во посьвячує їм з вдячности за їх присугу майже цїлу сторону в своїм памятнім для нас Русинів ,,поздоровленю'', де вихваляєте їх аж до пересади. Дайте спокій сему, не силуйтесь Ваше Пре—во, бож ми їх лучше знаємо, чим Ви і розуміємо се дуже добре, що Вам чейже нинї і не випадає інакше робити за їх вірну Вам службу, як тілько хвалити. Але Ви самі не вірите в ті слова, які о них говорите. Між иньшими відкликуєте ся, Ваше Пре—во на О. Ґепена, що у вступі до свого твору: ,,Житє сьв. Йосафата'' — апотеозує Василіян. Не перечу, що колись може Чин Василіянський і заслугував на се. Але чиж ми нинї можемо рівняти так самого їх Протоігумена Філяса, як і тих кількох Василіян там в Канадї з їх давними братьми по чину, коли глядимо живими очима на їх роботу там в Канадї? Чиж се запродуванє тих наших церков і наших братів в Ваші ворожі і небезпечні для нас руки, не сьвідчить наглядно, як далекими они тепер стали від своїх давних братів монахів? Щоби—скажіть Ваше Пре—во — здїлав з теперішними Василіянами такий Йосафат або Рутський, єсли би станув між ними? Ось я скажу Вашому Пре—ву, що здїлали би ті славні борцї за нашу церков, за наш обряд і за наш руський нарід, наколи би они станули поміж тими кількома Василіянами в Канадї. Найперше гірко би заплакали над нещасним станом нашої Церкви і наших братів там в Канадї, за-котру то Церков они боролись, за яку кров свою пролили, а котру нинї їх брати по чину так безпощадно, за безцїн запродують разом з їх братьми в французькі руки — а потому розжалені до живого взялиби за бук і розігнали би їх там разом з їх настоятельником Філясом на чотири вітри.

Дальше — кажете Ваше Пре—во, що вже одержалисьте навіть позволенє на перехід на наш обряд для трех Ваших сьвящеників французьких, себто о. Деляра, Вульса і Сабурена, та що вже приготовляєте в своїх колеґіях богато молодих Французів, що мають стати колись руськими сьвящениками для нашого народа в Канадї.

Чи дійсно Ваше Пре—во уважаєте таких Сабуренів, Делярів і Бульсів спасителями Русинів і їх обряду в Канадї? Чи Ваше Преос. думаєте, що ті Русини вже цїлкомчисто не думають і не доглупають ся, чим властиво для них суть Ваші Сабурени, Деляри і Бульси? Вже то ми розуміємось на них дуже добре. Они вже і самі дали нам докази своєю господаркою по наших руських церквах протягом двох лїт, що они потрафлять та до чого їх дїло стремить! Пригадайте собі тут прошу се, що я вже висше написав про ті комедії у нашиших церквах які вже записані на французького епископа і в яких господарять вже Ваші Сабурени, Деляри і Бульси! А щожби то допервa стало ся з нашими братьми і з нашими церквами, з нашим обрядом, єслиби тоті Сабурени, Деляри і Бульси працювали тяком кілька, кільканайцять лїт над нашим народом в Канадї, тай єслиби їх число побільшило ся єще ось тими молоденькими, о котрих Ваше Пре—во, споминаєте, що вже навіть і приготовляєте їх в своїх колеґіях на спасителів наших братів і нашого обряду в Канадї! Але дасть Бог до того не прийде.

Братя Русини в Вінніпеґу, як і всї Русини в Канадї — тепер вже зрозумівши річ, повиннісьте і оцїнити як слїд се ,,поздоровленє'' від архієпископа французького Лянжевена до Вас в Канадї.

А якаж наука для Вас з него? Ото не иньша, як лише та, аби ні одна кольонія руська не важила ся більше записати свою руську церков на якого небудь епископа французького, ані на Василіян, ані на річ парохії, бо то все значить тілько, що ,,пропало''. Так учить нас до тепер досьвід в Злуч. Державах, де ні один з епископів латинських не віддав нашому Владицї церкви руської на власність, яку попередно записали Русини на латинського епископа, заки єще приїхав наш Владика до Злуч. Держав. Таке саме положенє тепер і Ваше. Ані не записуйте церков на імя корпорації католицької парохії, бо се та сама байка і історія, позаяк епископи французькі суть там тепер настоятелями і тих корпорацій парохіяльних.

Взагалї від тепер не записуйте на нікого своїх церков, аж доки не зістанете прилучені під власть руського епископа в Спол. Державах, котрий тодї вишле до Вас свого заступника, який стане епископом Вашим, але зависимим від епископа руського в Спол. Державах. Тодї також дістанете і своїх руських сьвітських сьвящеників, з котрими разом загостить до Вас в Канаду благословенє Боже і гаразд.

Щоби тоту хвилю однак як найскорше зблизити для Вас, беріть ся, а беріть ся всї, як один муж до роботи, та присилайте чим скорше сей спис, де і скілько є Русинів, о чім я вже Вам писав в попереднім числї, а за короткий час буде покінчена Ваша справа.

Пишіть однак докладно адреси до своїх кольоній і найблизших стацій зелїзничих.

За комітет для оборони нашого народа і нашої гр. кат. віри в Америцї

Йосиф Кульчицький
голова.

СПРАВОЗДАНЄ

з жертв, зібраних на фонд шкільний імени Олени Січинської на вічах в Тейлор і в Скрентон, Па.

Дня 20. мая с. р. зібрано на вічу в Тейлор, Па. на повищу цїль $17.47, а кілька день по вічу зложив один чоловік з тоїж місцевости 50 цнт. разом $17.97. Видатки за галю покрила ,,Тейлорська Січ'', а за друковані відозви стягнено з повисшої суми 50 цнт., отже передано на мої руки $17.47.

Дня 22. мая с. р. зібрано на вічу в Скрентон, Па. $28.64.

Видатки на галю і виповнене крісел покрило братство ч. 123 ,,Р. Н. Союза'', а за прияди до живого образа, які виносили $3.70 і за друковані відозви $1.00., разом 4.70 стягнено з повисшої суми, а оставшу суму $23.94 передано менї.

Разом знаходило ся у мене $41.41, за котрі дня 10. червня с. р. виславсьм 201 корон до редакції ,,Дїла'' у Львові з просьбою о зложенє тих грошій на шкільний фонд імени Ол. Січинської і о поквитованє в часописи. Позаяк до сих пор не було в ,,Дїлї'' найменьшої згадки за сї гроші, проте прошу Хвальну Редакцію ,,Свободи'' о надрукованє отсего справозданя, щоби жертводателї були певні, що їх жертви пішли на призначену цїль.

Василь Гришко.

Важне.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Дописи просить ся писати лише на одній стороні картки. Дописи непригожі до друку нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся її зворот і не було залучено марок на зворот.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

„Не-твердий." Допись добра, лиш треба в ній дечім розширити. Буде в слідуючім числі.

ЛЕВ НАБОКОВ,
нотар при „Руск-ім Голос-і"
споряджує усї рос. документи та дає пораду з усїх росийських справах. 31-34
98 Second Ave., New York.

Philadelphia, Pa. 718 N. 7 Str.
Гавз з 14 кімнат і купальня — усякі модерні уліпшеня.
Лот 18 через 95 стіп, без довгу, дуже дешево на продаж. 31

ФАРМИ

в стейтї Коннектікут, як рівнож лоти, доми і т. д. (також в околици Ню-Йорку) продае

ІВАН БІЛИК

З великого числа фармів належить передовсїм звернути увагу на слїдуючі:

108 акрів, 50 акрів землї орноі, решта пасовиско і лїс, новий дім на 9 кімнат, стодола і всї другі господ. будинки, великий сад. Цїна 1200 дол.

80 акрів, новий дім 10 кімнат, 30 акрів чистоі землї, решта пасовиско і лїс, 6 миль від стації. Цїна 800 дол.

42 акри чистоі землї, дім на два поверхи, стодола і всї будинки. Фарма в містї Ashford, Conn. Цїна 1300 дол.

60 акрів, 35 акрів чистоі землї, решта пасов. і лїс; стодола і всї будинки. На фармі є 4 акри засїяного вівса, 2 акри ячменю, 1 кінь, 20 тонів сїна. Цїна 1900 дол.

На кождій фармі є сад і всї машини рільничі, - тай кожда є недалеко від стації.

Близші інформації удїлить:

JOHN BILYK
617 E. 16-th Str., New York. — Box 17, Ashford, Conn.

Дикціонар
Англїйсько-Польський
300.000 слів 75 центів.

ДУМКИ КОЛОМИЙКИ
пісні народні - - 75 цнт.
Житє і Муки Ісуса Христа книжка в 50 образках 25 цт.
Продає
BOOK STORE,
Box 21,
31—2 S. S. Pittsburg, Pa.

„Про кінець сьвіта".
дуже цікава і займаюча книжочка вийшла накладом „Свободи". З ньої всякий цікавий довідає ся чи і коли може наступити кінець сьвіта. Цїна 15 цнт. Замовляти в редакції.
„SWOBODA"
184 Hudson str. New York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,
1119 N. Main Ave., Scranton, Pa.
Можна его бачити в офисї:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269—B.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ"
виконує
всякі роботи, входячі обсяг друкарства — старанно, скоро і тано.
184 Hudson St., New York.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИКІВ!
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Праці ім. сьв. Рафаіла, 339 East 20th Street, New York (близько руської грек. кат. церкви сьв. Юрія) межи 1 а 2 евнею вишукує роботу для мущин і женщин, і удїляє інформацій та поради еміґрантам.

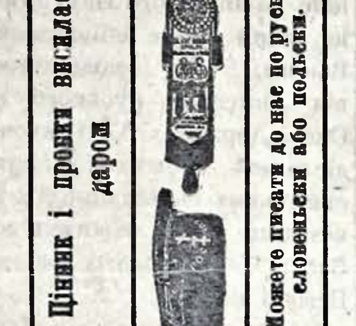
Просимо всїх, що знають про яку роботу на своїм плейзї для мущин, або дівчат, донести про се під слїдуючою адресою:

ST. RAPHAELS RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU
339 East 20-th St., New York
Іван Солтис, менаджер.

„Гайдамаки"
МІСЯЧНИК
для українського робучого народа в Америці,
Виходить в четвер з кінцем кождого місяця під числом 639 E. 11-th Street. New-York, N. Y.
Передплата на рік 1·00 долар. В Австрії і Росії 1·50 доляра.
Адреса: „Haydamaka"
639 East 11 Street.
New-York N. Y.

ОДИНОКИЙ РУСЬКИЙ ФОТОҐРАФ
ПАВЛО ГУРДУС
77 Newark Ave., близько Henderson St., JERSEY CITY, N. J.
Прийдїть до моеї робітнї і придивіть ся моїй роботї, а яко правдиві знатоки переконаетесь, що я більше даю, чим обіцюю. Фотоґрафії виконую старанно і з всякою точностию.
Дивіть ся добре на нумер дому!
P. HURDUS,
77 Newark Ave., near Henderson St.,
JERSEY CITY, N. J.

ВИРОБИ БРАЦКІ
шашлї, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на цїлу Америку
Доктор прав
ЮЛІЯН ЧУПКА
Конзулярний комісар.
Полагоджує всї справи в Галичинї. Процеса спадкові і ґрунтові. Відбирає гроші від довжників. Справи військові. Споряджує контракти, повномочія і всї инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всї вписи гіпотечні. 2-
3 N. Main Str. WILKES BARRE, PA.
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D.
P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00. Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.
Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні мони ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і виносять тепер около $500.000.00.
Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

580 SOUTH CENTER AVE.
CHICAGO
Найбільша чесько-словенська і християнська фірма
прапори, ґузики, братські відзнаки, шапки
та усї річи потрібні для братств в Америці
ЕМІЛЬ БАХМАН
680 So Centre Ave., Chicago, Ill.
Пишіть по наш великий, 60 сторін числячий катальоґ, в якім містить ся також сотки похвальних листів від всїх славяньских братств в Америцї. Пишіть до нас по словеньски або по руськи — як хто уміє. Знаемо по руськи читати але відповідати будемо по словеньски. 50—

Руска Аґенція Корабельна і Пересилка Грошей

з кавцією 15.000 долярів і під контролею Стейту Ню Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слідуючі справи:

Пересилає Гроші до всїх країв по цїнах можливо найтанших і як найскорше.
Продає Шифкарти на ріжні лїнії корабельні до старого краю і з краю до Америки по найтанших цїнах.
Виробляє повновласти, контракти купна і продажи засмотрені підписом конзуля; перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями.
Полагоджує справи військові, як увільнене від асетирунку, військової контролї, увільнене від вправ і т. п.
Міняє гроші — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Адреса:
Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

„ДУШПАСТИР"
се прекрасна, щиро-руська церковно-народна ґазета.

Виходить в Ню Йорку кождого місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир-и" друкують ся важні для всїх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир" всїм подобає ся — всї его хвалять.

Коштує на цїлий рік так тут в Америцї як і до старого краю всего лиш **$1.20.**

Читайте, що пишуть за „Душпастир":

Canora, Sask., Canada, Март 29, 1909.

Всечесна Редакціє Душпастиря! — ....Признаю Вам щиру правду, що нїяка часопись так не вдоволила мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир"... Ся часопись то єсть так, якби в дуже сильну посуху, легкий, маннистий дощ... Нехай засіяе благодать Божа над сим початком так гарного і сьвятого дїла! — З поважанєм Олекса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастиря", майже що дня. Тож замовляйте „Душпастиря" чим-скорше для себе і для Ваших свояків і знакомих тутки і в краю.

„Душпастир" повинен бути в кождій руській хатї.

Гроші на „Душпастир" треба посилати (найлїпше почтовим моней-ордером) на імя:
Rev. N. Pidhorecki 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Б. Якубовский і Син
Канцелярія Адвокатска для справ заграничних.
Документи **КОНСУЛЯТ** леґалїзує.

Дуже много плодів тяжкої працї тут в Америцї пропало нашим краянам в наслїдок занедбаня своїх справ маєткових в старім краю. Працюєте і посилаєте гроші, а потому до ладу з маєтком дійти не можете. Удайте ся до нас. Ми єсьмо специялїстами в найтруднїйших процесах краєвих. Довголїтне досьвідчене, практика і совістне проваджене бизнесу з'єднало нам довірє у краянів. Споряджаємо акти нотаріяльні, стягаємо частки спадкові зі старого краю, виробляємо повновласти, контракти купна і продажи, інтабуляції і екстабуляції, виписи з частки і довжні скрипти, взагалї всї справи правні і військові до Австрії, Росії і Прус.

Спродаємо урожайні фарми. Зголосїть ся особисто або листовно по близші інформації. 29-32

B. Jakubowski & Son, Foreign Law Office, 450 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.

АРТИСТ РІЗБЯР
Евгеній Василенко.
виконує усякі роботи
входячі в обсяг рiзьбарної штуки, як: 24-
ІКОНОСТАСИ
ВІВТАРІ
ПРЕСТОЛИ
БАЛЬДАХИНИ і т. д.
Золотить і малює ікони.
Усї роботи виконує добросовісно.
EUGENY VASYLENKO
337 W. Center St., Shenandoah, Pa.

ЧИТАЙТЕ!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Накладом „СВОБОДИ" вийшли
Папері листові
окрашені гарними вінетами і портретами наших руских генїїв — Продає друкарня „Свободи" по цїні 50 цнт. за 25 штук. Адрес:
„SWOBODA"
184 Hudson Str. New York, N. Y.

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого!
До Мамроша! Всї до одного!
Чужих усїх поминайте,
Тільки свого підпирайте.
Мамрош Русин справедливий,
А в бизнесї все уптивий —
Хто-же хоче більше знати,
Прошу прийти й переконатись.
Горівки найлучші має,
Бо злих зовсїм не тримає.
Й так віскy, комовицю,
Для всїх добру сливовицю
Арак, коняк, рум, паленка
І кминківка солоденька;
Вина рівнож всї хороші
І то за дешеві гроші.
Пиво сьвіже і холодне —
Лучше бути вже не годне.
Є циґара, щоб курити
Лиш у него тра купити.
Тому Братя, памятайте,
Та до нього завертайте.
А ті, що з контрів приїжджають
Най сей адрес памятають:

Trof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

Позір, Братя Русини! Я виробляю з найлїпшого матеріялу за найнизші цїни **Братскі шапки, Відзнаки, Паси, Брошки, Фани, Хоругви, Уніформи, Печатки** всякого рода так для братств, як і для поединоких осіб.

Продаю найлїпші види з житя Ісуса Христа від Рождества аж до Вознесенія. Продаю тоже книжки до моленя і сьвітскі: руські, польскі і словеньскі по дуже низьких цїнах. — Єсьм Русином, а до того членом Р. Н. Союза. Проч з чужими! Удавайтесь лиш до свого! Як хто знає, най так пише. За роботу ґварантую. Моя адреса така:

Stefan Kalakuka
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Лїкар † Специялїст
Doctor S. Robert Schultz
39 East 7th Str. New York.
Телефон 3645 Orchard.
Лїчить усякі недуги дїточі. мужескі і жіночі.
Вилїчене — сли можливе — ґварантує ся.
Лїчить після найновійших систем електрикою, та посїдає найлутші електричні машини.
Дослїджує при помочи промінїв Рентґена.
Nebulitzer — одиноке найуспішнїйше средство проти катару при помочи інгаляції.
DOCTOR SCHULTZ
39 E. 7th Str,, New York City,
поміж 2 а 3 евеню.
Години урядові: 8-10 рано, 2-5 попол., 6 30-8 веч.
Дає ради і вскавівки рівнож листовно.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

Варить пиво на краєвий спосіб, без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него нїколи не болить, бо есть здорове і поживне.

Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.

ARGO
Gloss Starch

НЕОПАКОВАНИЙ КРОХМАЛЬ від барою у гросерника лучить ся з порохом, через що ваше біле стає сиве або жовте.
Argo єсть найлїпший крохмаль до всякого рода біля. Уживаєсь на зимно або гоячо.
КУПУЙТЕ ПАНЕТИК ЧИСТОГО „АРҐО" 5 цнт.

